

**F. W. VAN EEDEN,**

**LIJST DER PLANTEN**

**die in de Nederlandsche Duinstreken gevonden zijn.**

(*Flore des Dunes maritimes de la Neêrlande.*)

---

Deze lijst omvat de Flora van al de Nederlandsche duinen, zoowel op de eilanden, als op het vaste land, van de provinciën Noord- en Zuid-Holland en op Voorne, Walcheren en Schouwen. Daaronder zijn dus begrepen de zeeduinen, die zich ten westen langs de kust uitstrekken, en de binnenduinen, die in min of meer samenhangende reeksen van 's Gravenhage tot Alkmaar gelegen zijn. Tot deze binnenduinen behooren het Haagsche Bosch, de duinen van Lisse en Hillegom, Bennebroek en Heemstede, Kennemerland, de Haarlemmerhout, de Schapenduinen bij Bloemendaal, de duinen van Santpoort en Heilo.

De Geldersche rivierduinen en diluviale zandheuvels van het Gooiland en oostelijk daarvan gelegen, zijn niet onder deze Flora begrepen.

Tot het samenstellen dezer lijst heb ik gebruik gemaakt van de volgende bronnen :

1. Mijn eigen herbarium en aanteekeningen, persoonlijk verzameld in de duinen van Overveen, Bloemendaal, Velsen, Noordwijkerhout, Wassenaar, 's Gravenhage, Loosduinen, Heemskerk, Castricum, Egmond, Bergen, Schoorl, Petten, Callandsoog en Texel.
2. *Flora Westlandica*; handschrift van de Flora van Naaldwijk en omstreken, mij welwillend afgestaan door den Heer Dr. J. E. van der Trappen.

3. Flora van Brielle en omstreken, voornamelijk van de duinen van Voorne, gedurende een tweejarig verblijf aldaar samengesteld door den Heer M. W. Beijerinck, met raadpleging van den Heer Huysman te Brielle, en mij in handschrift afgestaan.
4. F. Holkema. De Plantengroei der Nederlandsche Noordzee eilanden. Amsterdam 1870.
5. Prodrum Florae Batavae. Leiden 1850.
6. Nederlandsch Kruidkundig Archief. 1<sup>e</sup> Serie, deel I—V en VI, 1<sup>e</sup> afl.
7. C. A. J. A. Oudemans. Matériaux pour la Flore mycologique de la Néerlande. (Extr. Archives Neerl. II. 1867).
8. C. A. J. A. Oudemans. Beredeneerde Catalogus der eerste 12 afleveringen van het Herbarium van Nederlandsche planten, door hem verzameld en uitgegeven. (Overdr. Ned. Kruidk. Archief, 2<sup>e</sup> Serie, 1<sup>e</sup> deel, 1871).
9. Flora Batava.

Wegens de groote moeielijkheid om de grenzen van het terrein van onderzoek scherp af te bakenen, en daar bij eene Flora als die der duinen, de daaraan grenzende streken niet mogen worden over 't hoofd gezien, heb ik de lijst zoo ruim mogelijk genomen; doch daarin de min of meer tot de Duinflora behoorende planten op de volgende wijze onderscheiden:

met gewone letter: de namen der planten, die eigenlijk niet binnen den duinzoom, maar in zijne nabijheid gevonden zijn;  
 gespatieerd: planten, die binnen den duinzoom zijn gevonden;

*curcijf*: talrijk of meer eigenaardig op de duinen groeiende;

**vette letter**: zeer algemeen op de meeste duingronden;

+ gewone letter: eigen aan de Duinflora, of weinig daarbuiten aangetroffen;

+ *curcijf*: nieuwe door mij ontdekte planten voor de Flora van Nederland;

× . . . . . planten, die in de laagste vlakten en duinpannen meer of min tehuis behooren.

De groeiplaatsen, die, schoon in den Prod. Flor. Bat. vermeld, na persoonlijk onderzoek, door mij in twijfel worden getrokken, zijn door ( ) of met een (?) aangeduid.

---

Ik heb mij in deze lijst bepaald tot de *Phanerogamae*, de hoogere *Cryptogamae* en wat de *Fungi* betreft, tot de *Hymenomycetes* en *Discomycetes*, tot welke beide afdeelingen de grootste en in het landschap eenigszins kenmerkende zwammen behooren. Van de *Gasteromycetes* hoop ik later eene lijst te geven, zoodra ik met mijn onderzoek van het geslacht *Geaster*, in de Haarlemsche duinstreek zoo talrijk vertegenwoordigd, zal gereed zijn.

---

## DICOTYLEDONEAE.

### Ranunculaceae.

*Clematis Vitalba* L. Zeldzaam en welligt slechts verwilderd. Breesaap bij Velsen.

*Var. β.* Aardenhout bij Bloemendaal.

*Thalictrum minus* L. en *variëteiten*. Texel, Ameland, op Schiermonnikoog algemeen; zuidelijker zeldzaam, alleen bij Bloemendaal, Wassenaar en Loosduinen.

× *T. flavum* L. Ontbreekt op de eilanden. Zeldzaam aan waterkanten langs de duinen bij Mariënbosch en Veenenburg, in een duinpan bij Naaldwijk en in duinvlakten op Voorne, Schouwen en Walcheren.

*Anemone nemorosa* L. Ontbreekt op de eilanden. Talrijk op sommige plaatsen in de bosschen aan den voet der duinen en op de binnenduinen bij Haarlem; Koudekerke (Walcheren).

*A. apennina* L. Elswout onder Overveen bij Haarlem; op eene plaats, waarschijnlijk voort lange jaren verwilderd.

*A. ranunculoïdes* L. Alleen bij Haarlem; Haarlemmerhout en Aardenhout, en in het Haagsche bosch.

*Myosurus minimus* L. In graanvelden, alleen op Terschelling, bij Santpoort en op Voorne.

× *Batrachium hederaceum* L. Alleen op Schiermonnikoog.

× *B. trichophyllum* *Chaix*. Texel, Ameland, Schiermonnikoog, Heemstede, Voorne, Walcheren.

× *B. divaricatum* *Schrank*. Texel, Haarlemsche duinkant, Westland, Voorne.

× *B. fluitans* *Lam.* Ameland, duinpan bij Velsen, Voorne.

- × *B. Baudoti* Godr. Texel, Vlieland.
- × *B. Petiveri* Koch. Terschelling, Schiermonnikoog.
- × *B. (Ranunc.) radians* Revel. Overveen — Aardenhout, bij Haarlem.
- × *B. heterophyllum* Wigg.
  - α. fluitans. Terschelling.
  - β. submersum. Ameland, Leidsche Vaart bij Haarlem.
  - γ. terrestre, in opdroogende duinplassen, Texel, Vlieland, Terschelling.
- × *Ranunculus Lingua* L. Texel, Bentveld bij Haarlem, Loosduinen.
- × *R. Flammula* L. Zeer algemeen in de duinpannen van Holland en Zeeland, en op de eilanden behalve Rottum.
  - β. grandiflora, Wijk a/zee.
  - γ. serrata: Walcheren; bij Haarlem.
  - ε. Alismoides, op de eilanden.
- R. auricomus* L. Haarlemmerhout, Elswout onder Overveen, Wassenaar.
- R. acris* L. Algemeen in duinvalleijen en langs de duinen.
- R. repens* L. Als voren.
  - β. prostratus D.C. Haarl. duinen.
  - γ. erectus Lej. et Court. Haagsche bosch.
  - δ. glabratus L. Duinen, Zandvoort en Velsen.
- R. bulbosus* L. Texel, Vlieland, Schiermonnikoog, Overveen, Velsen, Noordwijkerhout, Wassenaar, Voorne, op sommige plaatsen talrijk op de lage duinen.
- R. Philonotis* Retz. Texel, Ameland (kleigr.), Nieuwe Diep, Santpoort, Westland, Voorne, Schouwen.
- × *R. sceleratus* L. Texel, Terschelling, Ameland, Schiermonnikoog, en langs de geheele kust in duinpannen en slooten.
- R. arvensis* L. Graanlanden bij Naaldwijk en op Voorne.
- Ficaria ranunculoïdes*. Op al de eilanden en langs de geheele kust algemeen op beschaduwde plaatsen. flor. plenis, Elswout bij Overveen.
- × *Caltha palustris* L. Vrij algemeen in duinslooten en beekjes.

*Aquilegia vulgaris* L. Alleen in het Heerenduin bij Velsen, zeldzaam en welligt verwilderd.

*Delphinium Consolida* L. Wassenaar, zeldzaam.

#### Berberideae.

+ *Berberis vulgaris* L. Ontbreekt op de eilanden. Duinen van Schoorl, Bergen, Haarlem, Scheveningen, Monster, Zeeland; zeldzaam op Voorne.

#### Nymphaeaceae.

+ *Nymphaea alba* L. Ontbreekt op de eilanden. Berger en Haarlemmer duinsloten; Westland, ontbreekt op Voorne.

× *Nuphar luteum* Sm. Ontbreekt op de eilanden. Talrijk in de sloten langs de Haarlemsche duinen en in het Westland.

#### Papaveraceae.

*Papaver Argemone* L. In graanlanden zeldzaam. Ameland, Heilo, Heemskerk, Katwijk, Noordwijk.

*P. Rhoeas* L. en *Variëteiten*. Texel, Vlieland, Bergen, Egmond, Heilo, Bloemendaal, Velsen, Noordwijk, Hoek van Holland.

*P. dubium* L. Ameland, Bergen, Heilo, duinen bij Overveen talrijk; bij Naaldwijk en op Schouwen. Ontbreekt op Voorne.

*P. somniferum* L. Hier en daar op aardappelvelden in de duinen bij Haarlem.

× *Glaucium luteum* Scop. Op ééne plaats in de zeeduinen bij Zandvoort, in 1866 en 1869 waargenomen.

*Chelidonium majus* L. Texel, Vlieland, Ameland, duinbosschen van Holland en Zeeland, algemeen.

#### Fumariaceae.

*Corydalis lutea* D.C. Op een muur bij den Haarlemmerhout.

*C. solida* Sm. Velsen, Overveen, Bloemendaal, Haarlemmerhout, Westland; zeldzaam op Voorne.

*C. fabacea* *P.* Haagsche bosch.

*C. claviculata* *P.* Lisserduinen zeldzaam. Loosduinen, Haagsche bosch.

*Fumaria officinalis* *L.* Texel, Ameland, en op vele plaatsen aan den Holl. en Zeeuws. duinkant.

### Cruciferae.

*Cheiranthus Cheiri* *L.* Bouwvallen van Brederode en Teijlingen. Kerk te Brielle.

× *Nasturtium officinale* *R.Br.* Texel, Terschelling, Schiermonnikoog en verder in duinsloten en plassen langs de geheele kust. Callandsoog, Bergen, Wijk aan zee, Velsen, Haarlem, Westland, Voorne, Zeeland.  
*γ. microphyllum* Texel.

× *N. amphibium* *R.Br.* Texel, Terschell., Schierm., Haarlem, Westland, Schouwen, op Voorne algemeen.

*N. sylvestre* *R.Br.* Vlieland, Schierm., bij Alkmaar, Voorne. Niet algemeen.

*α. incisum.* Duinvlakten bij Zandvoort en Overveen.

× *N. palustre* *D.C.* Al de eilanden, uitgenomen Rottum. Velsen, Haarlem, 's Hage, Voorne. Niet algemeen.

*Barbarea praecox* *R.Br.* (Duin bij Overveen).

*Arabis hirsuta* *Scop.* Ontbreekt op de eilanden. Talrijk aan de landzijde der Kennemer duinen.

(*Arabis sagittata* *D.C.* komt daar niet voor en moet waarschijnlijk uit den Prod. Flor. Bat. geschrapt worden. Zie: Oudemans, Ned. Kruidk. Arch. 1871).

*Cardamine sylvatica* *Link.* Langs wegen aan den duinkant bij Bloemendaal, Velsen en Brederode.

*C. hirsuta* *L.* Ontbreekt op de eilanden. Talrijk op de Holl. en Zeeuws. duingronden.

*β. sylvestris*, bij Velsen.

*C. pratensis* *L.* Algemeen in grazige duinvlakten en langs duinsloten.

*C. amara* *L.* Alleen op Voorne, op de uiterwaarden langs de Maas.

*Sisymbrium officinale* L. Algemeen aan wegen, ruigten enz.

*S. Sophia* L. Algemeen aan den duinkant op de eilanden en het vasteland. Ontbreekt echter op Voorne.

*S. Alliaria Scop.* Schiermonnikoog en op vele plaatsen van het vasteland, langs den duinkant, bij woningen enz.

*S. Thalianum* Gaud. Algemeen langs den geheelen duinkant. Niet vermeld op Vlieland en Schiermonnikoog.

*Erysimum Cheiranthoides* L. Veel op de eilanden uitgezonderd Schiermonn. en Rottum, en verder hier en daar aan den duinkant in Holland en Zeeland. In Kennemerland niet algemeen.

*Brassica Rapa* L. Hier en daar verwilderd.

*B. Napus* L. Hier en daar verwilderd.

*B. nigra Koch.* Velserkanaal, langs de kanten, zeer talrijk.

*Sinapis arvensis* L. Texel, Schierm. Haarlem. Brouwerskolk op uitgebaggerden keigrond.

β. *orientalis Koch.* Leidsche vaart bij Haarlem.

*S. alba* L. Zandvoort, Scheveningen.

*Diplotaxis tenuifolia* D.C. Vroeger alleen in de Scheveningsche duinen en bij 's Hage, van waar zij zich langs den spoorweg verspreid heeft, tot Haarlem en Rotterdam. Te Haarlem bij het station voor 't eerst waargenomen in 1869; thans overal langs den spoorweg te vinden.

*Draba verna* L. Overal algemeen.

× *Cochlearia officinalis* L. Op kleiachtigen bodem, Texel, Vlieland, Ameland, Schierm., Katwijk.

× *C. Lenensis* D.C. Ameland, in natte weiden.

× *C. anglica* L. Op kleiachtigen bodem, aan de zeekust. Texel, Schierm. Ameland, Rottum, Katwijk.

× *C. danica* L. Als voren, zeekust, Texel, Ameland, Schierm. Katwijk, Westland, Voorne, Walcheren.

*C. Amoracia* L. Texel, Schiermonnikoog, op duinwallen in Boekenrode bij Haarlem, Noordwijk a/z, Westland; Voorne.

*Camelina sativa Crantz.* Zeldzaam<sup>1</sup>, langs zandige wegen. Bloemendaal, Westland.



*z. pilosa D.C.* bij Scheveningen.

*Thlaspi arvense L.* Hier en daar in bouwlanden. Texel, Ameland, Haarlemsche duinen, Westland, op Voorne zeer talrijk.

*Teesdalia nudicaulis R.Br.* Texel, Terschelling, Ameland en verder den geheelen duinkant, hier en daar.

*Iberis umbellata L.* Alleen in de Velser-duinen. (Verwilderd?)

*Lepidium Draba L.* Alleen op Texel.

*L. ruderale L.* In lage streken langs de kust verspreid.

*L. campestre R.Br.* Loosduinen, Schouwen.

*L. latifolium L.* Alleen bij Wijk a/z. en Scheveningen.

*Capsella Bursa pastoris* Mönch. Algemeen.

*Senebiera Coronopus Poir.* In lage streken langs de kust verspreid. Texel, Vlieland, Terschelling, Ameland, Petten, Velsen, Westland, Voorne.

*Cakile maritima Scop.* Overal op de zeeduinen en langs het strand.

*Isatis tinctoria L.* Duinen bij 's Hage: Maasstrand bij den Oranjepolder.

*Raphanus Raphanistrum.* Hier en daar. Texel, Ameland, Wijk a/z., Westland.

(*β. flor. ochrol., viol. ven.*)

*R. maritimus Sm.* Zeldzaam. Scheveningen, Voorne.

### Cistineae.

+ *Helianthemum guttatum Mill.* Duinen van Vlieland.

### Violarieae.

× *Viola palustris L.* Texel, Terschelling, zeldzaam.

*V. hirta L.* Ontbreekt op de eilanden. Menigvuldig op de duinen van Schoorl, Bergen, Castricum, Velsen, Haarlem, Wassenaar en Voorne.

*V. odorata L.* Ontbreekt op de eilanden. Hier en daar aan den duinkant bij Haarlem, in 't Westland en op Walcheren. Vrij algemeen op Voorne.

*V. sylvatica* *Fries*. Ontbreekt op de eilanden. Castricum, Marquette, Velsen, Bloemendaal, Haarl. Hout, Vogelenzang en op Walcheren.

*V. canina* *L.*  $\alpha$ . *sabulosa*. Op alle duinen algemeen.

$\beta$ . *ericetorum*. . Op alle duinen algemeen.

$\gamma$ . *lucorum*. Bloemendaal.

*V. tricolor* *L.*  $\alpha$ . *vulgaris*. Texel, Terschelling, Ameland, Schierm. en verder algemeen langs den duinkant.

$\beta$ . *arvensis* *Murr.* Texel, Terschelling, Ameland, en algemeen langs den duinkant op bouwland.

$\gamma$ . *maritima* (*Schwgg.*). Overal op de duinen.

#### **Resedaceae.**

*Reseda lutea* *L.* Ontbreekt op de eilanden. Duinen bij Velsen, Overveen en Hillegom.

*R. luteola* *L.* Ontbreekt op de eilanden. Duinen bij Overveen, Vogelenzang, in het Westland en bij Rockanje. (Voor ongeveer 50 jaren bij Overveen gekweekt geweest, doch nu niet meer).

#### **Droseraceae.**

× *Drosera rotundifolia* *L.* Texel, Vlieland, Ameland, Terschelling. Niet gevonden in de duinstreek van het vasteland.

× *D. intermedia* *Hayne*. Texel, Ameland. Verder niet.

× *Parnassia palustris* *L.* In duinvalleien algemeen. Texel, Vlieland, Terschell., Ameland, Schierm., Callandsoog, Bergen, Castricum, Haarlem, Wassenaar, Staalduin, Voorne, Schouwen, Walcheren.

#### **Polygaleae.**

*Polygala vulgaris* *L.* en var.  $\beta$ . *oxyptera* *Koch.* Algemeen op de duinen van Texel, Tersch. Ameland, Schiermonnik. en van het vasteland.

*P. comosa* *Schk.* Terschelling.

## Sileneae.

- Dianthus deltoïdes* L. Zeldzaam. Alleen op de duinen bij 's Hage.
- Saponaria officinalis* L. Ontbreekt op de eilanden. Berger en Haarl. duinen, Staalduin, Scheveningen. — Niet vermeld op Voorne en in Zeeland. — Groeit meest in groepjes langs de binnenzijde der duinen.
- Silene nutans* L. Ontbreekt op de eilanden. Overveensche duinen menigvuldig; Noordwijkerhout, Katwijk, Scheveningen, Wassenaar, Monster. Niet vermeld op Voorne en in Zeeland.
- + *S. Otites* Sm. Schiermonnikoog, Haarlemmer duinen, Wassenaar, Scheveningen. Niet vermeld voor Voorne, het Westland en Zeeland.
- S. conica* L. Niet op de eilanden. Duinen bij Haarlem, Hillegom, Noordwijkerhout, Noordwijk, Monster en 's Gravesande. Niet vermeld op Voorne en in Zeeland.
- S. noctiflora* L. Niet op de eilanden. Duinvlakten bij Bentveld, Naaldwijk en op Voorne.
- S. inflata* Sm. Scheveningen, Brielle.
- Lychnis Flos cuculi* L. In lage weilanden en duinpannen, algemeen.
- L. vespertina* Sibth. Texel, Ameland, Schierm. Rottum, Kennemerland; zeer veel onder Heilo en Overveen en op de zeeduin bij Zandvoort, Scheveningen en Westland, Voorne.
- L. diurna* Sibth. Schijnt te ontbreken op Texel, Vlieland, Terschelling en Rottum. Voor 't overige algemeen op beschaduwde duingronden.
- Agrostemma Githago* L. In roggevelden. Texel, Ameland, Velsen, Heemskerk, Boekenrode bij Haarlem.
- × *Sagina procumbens* L. en *variëteiten*. Algemeen in lage duinvlakten.
- × *S. stricta* Fr.. Velserkanaal, 1871.
- × *S. ciliata* Fr.. Texel, Waalsdorp.
- × *S. nodosa* L. Algemeen in lage duinvlakten.

- β. pubescens* Koch. Schiermonnikoog, Scheveningen.  
*γ. maritima* P. Duinen bij ter Heide.
- Spergula arvensis* L. Op de eilanden behalve Vlieland en Rottum. Voorts Heilo, Breesaap, Westland. — Niet op Voorne.
- × *Lepigonum rubrum* Wahl. In lage streken; Texel, Ameland, Breesaap, Noordwijkerhout.
- × *L. medium* Fr. Dicht bij zee. Texel, Terschelling, Schierm., Rottum en op Walcheren.
- × *L. salinum* Fr. Als voren. Vlieland, Ameland, Schierm., Hondsbossche, Katwijk, Schouwen.
- × *L. marginatum* Koch. Op al de eilanden behalve Rottum. Hondsbossche, Westland, Schouwen.
- Halianthus peploides* Fr. Op al de eilanden. Zandvoort, Noordwijk, Katwijk, Scheveningen, Hoek van Holl., Voorne, Schouwen.
- Moehringia trinervia* Clairv. Ontbreekt op de eilanden. Veel aan den binnenkant der duinen en op de binnenduinen van Kennemerland en Noordwijkershout. Wassenaar en op Voorne.
- Arenaria serpyllifolia* L. Al de eilanden. Buiten- en binnenduinen van Kennemerland, Noordwijk, Wassenaar.
- Holostium umbellatum* L. Ontbreekt op de eilanden. Bloemendaal langs den weg; binnenduinen van Groenendaal (Heemstede), Velserbeek bij Velsen; zeldzaam.
- Stellaria media* Vill. Overal.
- S. Holostea* L. Haarl. Hout en Haagsche Bosch.
- S. glauca* With. Texel. Ameland, Rozenwater bij Bentveld, Naaldwijk.
- S. graminea* L. Texel, Tersch., Ameland, Schierm., Castrium, Aardenhout, Haarlemmerhout, binnenduin Heemstede, Naaldwijk, Rockanje.
- × *S. uliginosa* Murr. Texel, Terschelling, Haarlemmerhout, Naaldwijk.
- × *Malachium aquaticum* Fr. Texel, Ameland, slooten langs de Kennemerduinen; Voorne.

- Cerastium glomeratum* *Thuill.* Schiermonn., Voorne.  
*C. semidecandrum* *L.* en *β. glandulosum.* Op al de eilanden en de Kennemerduinen.  
*C. glutinosum* *Fr.* Duinen bij Domburg. Waalsdorp?  
*C. tetrandrum* *Curt.* Duinen op Vlieland, Terschelling, Ameland, Grind en Schouwen. Niet vermeld in Kennemerland enz.  
*C. triviale* *Link.* Algemeen.  
*C. arvense* *L.* Texel. Ameland, Kennemerduinen aan de binnenzijde, menigvuldig; Westland, Voorne, algemeen op zand en klei.

#### Lineae.

- Linum catarticum* *L.* Al de eilanden behalve Rottum; algemeen op de duinen van Kennemerland, Wassenaar, Voorne.  
 × *Radiola Linoides* *Gm.* Al de eilanden behalve Rottum; Bergen, Schoorl, Noordwijk, Westland, Haamstede.

#### Malvaceae.

- Malva Alcea* *L.* Kanaal bij Katwijk.  
*M. moschata* *L.* Katwijk.  
*M. sylvestris.* Texel, Kennemerland, Voorne, vrij algemeen langs zandige wegen.  
*M. vulgaris* *Fr.* Al de eilanden behalve Rottum; Kennemerland verspreid; zeeduinen bij Zandvoort. Wassenaar, Hoek van Holland menigvuldig, Voorne verspreid.  
 × *Althaea officinalis* *L.* Meertje van Rockanje, Zeeland.

#### Tiliaceae.

- Tilia grandifolia* *Ehrh.* Veel aangeplant.  
 „ *parvifolia* *Ehrh.* Veel aangeplant. Verwilderd in de Kennemerduinen.

#### Hypericineae.

- Hypericum perforatum* *L.* Niet op de eilanden. Zeer talrijk op

de duinen, duinvlakten en binnenduinen van Kennemerland. Westland. Niet op Voorne.

*β. microphyllum D.C.* Aardenhout, Lisse.

*H. humifusum L.* Noordwijkerhout.

× *H. tetrapterum Fr.* Texel. Lage duinvlakten en pannen in de buiten- en binnenduinen van Kennemerland, menigvuldig. Bergen, Heilo, Velsersduin, Zandvoort, Vogelenzang, Noordwijkerhout, Katwijk, Voorne.

#### Acerineae.

*Acer Pseudoplatanus L.* Texel op den berg veel; Bergerbosch veel, duinkant bij Haarlem, Voorne. (Verwilderd ?)

*A. campestre L.* Ontbreekt op de eilanden. Vrij talrijk in de duinbosschen van Velsen, Bloemendaal, Overveen, Scheveningsche weg, zeldzaam op Voorne.

#### Hippocastaneae.

*Aesculus Hippocastanum L.* Hier en daar in de duinen verwilderd, o. a. bij Velsen en Overveen.

#### Geraniaceae.

*Geranium phaeum L.* Zeldzaam. In bosschen bij Haarlem en op Walcheren.

(*G. pratense L.*) Groeit niet meer in den Haarlemmerhout, (zie Prodr. Fl. Bat. bl. 54).

*G. pyrenaicum L.* Duinvliet bij Overveen.

*G. pusillum L.* Talrijker op de eilanden dan op het vasteland. Op Texel zeer veel; onder Heilo, Velsen, Haarlem; in het Westland en op Voorne zeldzaam.

*G. dissectum L.* Talrijker op de eilanden dan op het vasteland. Texel, Terschelling, Ameland. Schierm. en onder Velsen. —

*G. molle L.* Op de eilanden algemeen; Kennemerland, Westland, Voorne algemeen.

*G. Robertianum L.* Niet op de eilanden. Kennemerland, Westland, Voorne algemeen, Walcheren.

*Erodium cicutarium* Her. Overal algemeen.

$\beta$ . *glandulosum*. Walchersche en Schouwsche duinen.

*E. moschatum* Her. Alleen bij de binnenduinen van Heemstede op ééne plaats.

*E. Malacoïdes* W. Achter Klingendaal bij den Haag?

### **Tropaeoleae.**

*Tropaeolum majus* L. Duinvlakten van Overveen, verwilderd.

### **Oxalideae.**

*Oxalis Acetosella* L. Haagsche bosch.

*O. stricta* L. Vlieland, en op het vaste land langs wegen en op bouw- en moesgronden.

*O. corniculata* L. Texel, in moestuinen allerwege.

### **Celastrineae.**

*Evonymus europaeus* L. Niet op de eilanden en in het Westland. Zeldzaam bij Bergen en op Voorne. Zeer veel aan den duinkant bij Haarlem.

*Rhamnus catartica* L. Niet op de eilanden en in Kennermerland. Scheveningen. Voorne, op de plaats »de Eendenkooi'' wild.

*R. Frangula* L. Niet op de eilanden. Duinen van Bergen, Castricum en Heemskerk talrijk, minder op de Haarlemsche duinen. Onder Wassenaar, op Voorne en het duin Z. van Rockanje; ook in het duin bij den Hevering (Voorne), doch aldaar gewoonlijk door het vee kort afgevreten.

### **Papilionaceae.**

*Ulex europaeus* L. Niet op de eilanden. Binnenduin van Heilo zeldz.; Castricum zeldz.; (Leiduin bij Heemstede, vroeger aangeplant, doch niet goed tierend), Vogelenzang zeldz.; Wassenaar (binnend.), Zorgvliet bij 's Hage, Walcheren.

*Sarothamnus vulgaris* Wimm. Texel; Bergen, binnenduinen van Heilo, Haarlem, Heemstede en Lisse, Velsersduin veel; Aardenhout, Noordwijkerhout, Noordwijk, Wassenaar, Loosduinen veel; Walcheren. Ontbreekt op Voorne.

*Genista tinctoria* L. Zeer algemeen op duinlanden op Texel en tusschen Velsen en Wijk a/z., Castricum, Heemskerk en bij den Haag.

*G. anglica* L. Texel, Terschelling; Ameland, duinheiden onder Schoorl en Bergen, Eikenduinen, Westland. Niet op Voorne.

*Ononis spinosa* L. Aan wegen en in landen, op Texel, Tersch., Ameland, Schierm.; bij Petten, Castricum en Egmond, in landen; bij Bennebroek in een weiland zeldz. op afgezanden duingrond; op Voorne niet algemeen. Op Texel (Mok), met witte bloemen door mij gevonden.

*O. repens* L. Schiermonnikoog; Kennemerland.

β. *mitis*. (*O. maritima* Dum?) Op al de eilanden, behalve Rottum; Duinen bij Callandssoog, Petten en Bergen, Velsen, Haarlem, den Haag, op Voorne en in Zeeland.

*Anthyllis Vulneraria* L. (Op Ameland?)

» β. *maritima* Schweigg. Texel, Schierm. Callandssoog, Petten, Bergen (weinig), Castricum, Velsen, Overveen, Vogelenzang, Katwijk, Wassenaar, Westland, Voorne, Walcheren.

*Medicago sativa* L. Verwilderd. Texel, Katwijk.

*M. falcata* L. Zeldzaam, Vlieland, Bloemendaal, Noordwijk.

*M. Lupulina* L. Al de eilanden, Duinen bij den Helder, Callandssoog, Kennemerland, Velsen, duinen en binnenduinen bij Haarlem en den Haag, Voorne.

*M. maculata* W. Alleen op Voorne en Schouwen vermeld. Op Voorne algemeen langs dijken.

*M. minima* Lam. Alleen bij Bloemendaal.

*Melilotus officinalis* W. Texel, Katwijk.

*M. alba* Desr. Duinvlakte achter Volmeer (Overveen), (verwilderd?)



- M. arvensis* Wallr. Op Voorne zeldzaam.
- Trifolium pratense* L. Allerwege.
- T. maritimum* Huds. Katwijk.
- T. arvense* L. Op al de eilanden, Callandsoog, Bergen, en geheel Kennemerland algemeen, Noordwijk, Katwijk, Westland, zeldzaam op Voorne.
- T. striatum* L. Texel, Velsen, Marquette bij Heemskerk, Noorwijkerhout, Naaldwijk, Haarlemmerhout.
- T. subterraneum* L. Op Walcheren.
- T. fragiferum* L. Texel, Vlieland, Tersch., Ameland, Helder, Petten, Heilo, Castricum, Zandvoort, Katwijk. Ontbreekt op Voorne.
- T. repens* L. Allerwege.
- T. procumbens* L. Allerwege.
- (*T. filiforme*, zie Oudemans, K. K. Arch. 1871).
- Lotus corniculatus* L. Allerwege.
- × *L. uliginosus* Schk. Op al de eilanden behalve Rottum, Castricum, Velserkanaal talrijk; Voorne talrijk.
- Ornithopus perpusillus* L. Texel, Kennemerland, Noordwijk, Westland, Staats-Vlaanderen. Ontbreekt op Voorne.
- Vicia Cracca* L. Algemeen.
- V. sepium* L. Texel, bij Overveen en Haarlem zeldzaam; niet in het Westland; talrijk op Voorne.
- V. sativa* L. Texel, Schiermonnikoog, Haarlem, Wassenaar, Voorne.
- V. angustifolia* Roth. Al de eilanden behalve Rottum; Kennemerland, Westland, Katwijk, Walcheren, niet op Voorne.
- β. *Bobartii* Koch. Walcheren.
- V. lathyroides* L. De eilanden, behalve Texel en Vlieland; Kennemerland, Wassenaar, Loosduinen, Voorne, Walcheren.
- Ervum hirsutum* L. Texel, Ameland, Rottum, Haarl. Hout, Aardenhout, Boekenrode, Katwijk.
- E. tetraspermum* L. Texel, Bergen, Aardenhout, Wassenaar.

*Lathyrus Aphaca* L. Velsen.

*L. tuberosus* L. In een lage duinvlakte bij Zandvoort.  
Voorne talrijk.

*L. pratensis* L. Texel, Schiermonnikoog, Kennemerland,  
Noordwijk, Voorne.

#### Amygdaleae.

*Prunus serotina* Ehrh. (uit N.-Amerika). Verwilderd langs den  
Velser straatweg.

*P. spinosa* L. Aardenhout, Meerenberg en Elswoud bij Haar-  
lem, en op Voorne.

(*P. insititia* L. In den Prod. F. B. vermeld bij de Brouwers-  
kolk (Haarlem), waar alleen *P. domestica* L. gevon-  
den is).

*P. domestica* L. Brouwerskolk (verwilderd?) Voorne.

*P. avium* L. Bloemendaal, Overveen, Vogelenzang, Haagsche  
Bosch.

*P. Padus* L. Algemeen in de boschrijke duinstreken van Ken-  
nemerland, bij 's Hage en Domburg. Niet vermeld  
op Voorne.

*P. Mahaleb* L. Op ééne plaats achter Overveen. (Ver-  
wilderd ?)

#### Rosaceae.

*Spiraea salicifolia* L. Wijk a/z. (verwilderd ?)

× *S. Ulmaria* L. Texel, Bergen, Egmond, Castricum,  
Heilo, Velsen, Bloemendaal, Aardenhout, Vogelenzang,  
Noordwijkerhout, Wassenaar, Westland, Voorne.

β. *denudata* Hayne. Renesse. γ. *discolor* Koch.  
Eikenduinen, Loosduinen.

*Geum urbanum* L. Texel, Schiermonnikoog en algemeen  
in de boschrijke duinstreken van het vasteland.

*Rubus Idaeus* L. Haarlemmerhout, Wassenaarsche duinen,  
Walcheren, Haagsche bosch.

*R. fruticosus* α. en β. L. Texel, Bergen en Schoorl algemeen,  
Haarlemmerhout, Aardenhout, Overveen, minder tal-  
rijk; Oost-Voorne, Noordwijk.

γ. Duinwallen bij Haamstede. Bij Wassenaar talrijk, ook op de buitenduinen.

*R. discolor.* *Whe et N.* Walcheren, Schouwen.

*R. vulgaris* *Whe.* Haarlemmerhout, Bloemendaal, Walcheren.

*R. Sprengelii* *Whe et N.* Terschelling.

*R. caesius* *L.*

Var β. en γ. Texel, Tersch., Schierm., Rottum; Helder, Callandsoog, Petten, Kennemerland, 's Hage, Westland, Voorne, Walcheren, overal min of meer algemeen.

*Fragaria vesca* *L.* Ontbreekt op de eilanden. Bergen-Schoorl, Heemskerk, Velsen, Bloemendaal, Aardenhout, Zandvoort, Vogelenzang, Kennemer binnenduinen, Noordwijk, Westland, Voorne. —

× *Comarum palustre* *L.* Texel, Vlieland, Tersch., Ameland, Callandsoog. Ontbreekt in Kennemerland, Westland, op Voorne en in Zeeland. — Voor vele jaren nog onder Bennebroek gevonden bij het zogenoemde »graf van Rousseau", doch van daar verdwenen.

*Potentilla anserina* *L.* Allerwege.

*P. argentea* *L.* Niet op de eilanden, Kennemerland schaarsch. Wassenaar, Voorne.

*P. reptans* *L.* Texel, Terschelling, Aardenhout, Vogelenzang.

× *P. Tormentilla* *Sibth.*

en β. *petiolata.* Al de eilanden behalve Rottum en allerwege op het vasteland in duinvlakten; zeer talrijk in de duinen van Callandsoog en Bergen. Ik vond steeds de variëteit.

*P. verna* *L.* Niet op de eilanden. Zeer talrijk in de Haarllemsche duinen en bij Bentveld en Vogelenzang. Noordwijk, Scheveningen, Voorne. —

*Agrimonia Eupatorium* *L.* Ameland. In Kennemerland hier en daar, op Voorne algemeen. —

*A. procera.* *Wallr.* Duinsloot bij Noordwijkerhout. Kruidk. Arch. V. 226.

- Rosa pimpinellifolia** D.C.  $\beta$ . *spinosissima* (Zie: du Mort. Mon. d. Roses. Bull. Soc. Bot. VI.) Texel, Terschelling, Ameland, niet algemeen bij Callandsoog, Petten en Bergen; algemeen bij Castricum, Heemskerk, Velsen en zuidwaarts over de geheele duinstreek.
- R. cinnamomea** L. Verwilderd? Duinen bij Beverwijk, Velsen, Vogelenzang, Katwijk en Wassenaar. Zeldzaam. Ik vond steeds exx. met gevulde bloemen.
- R. canina** L. Ontbreekt op de eilanden. — Callandsoog, Petten, Bergen, Schoorl, Velsen, Bloemendaal, Overveen, Vogelenzang, Heemstede, Noordwijk en Voorne.  
 $\beta$ . *dumetorum* Koch. Schouwen.  
 $\gamma$ . *collina*. Kruidberg bij Velsen Mb.  
 $\delta$ . *sepium* Koch. Wassenaar, Waalsdorp.
- R. rubiginosa** L. Ontbreekt op de eilanden: Wijk a/z., Zandvoort, Velsen, Overveen, Bloemendaal, Heemstede, Vogelenzang, Bentveld, Noordwijkerhout, Wassenaar, Voorne, Schouwen.
- R. pomifera** Herm. Bergerduinen; Heerenduin bij Westerveld, Jagtlust, Velserduinen, Boekenrode bij Bentveld.  
 (R. gallica L. vermeld tusschen Groot en Schoorl, doch daar door mij niet terug gevonden.)
- + **R. spinosissima-rubiginosa**. In den Aardenhout bij Haarlem in eiken hakhout. Zie Flora Batava n<sup>o</sup>. 1101.
- + **R. rubiginosa-spinosissima**. Flora Batava n<sup>o</sup>. 1131. Volmeer bij Overveen.

#### Sanguisorbeae.

- Alchemilla vulgaris** L. Zeldzaam. Bij Marquette (Heemskerk) in de oprijlaan; Breesaap, Wassenaar, Brouwershaven.
- A. arvensis** Scop. Texel, Heemskerk, Breesaap, Naaldwijk. Zeldzaam.
- Poterium Sanguisorba** L. (*P. dictyocarpum* Spaen.) Alleen op de duinen van Velsen, Bloemendaal, en Overveen, en daar zeer talrijk.  
 (Zie: Oudemans in Ned. Kruidk. Arch. 2<sup>e</sup> Ser. 1871.)

**Pomaceae.**

*Crataegus Oxyacantha* L. Bergen, veel.

*C. monogyna*. Jacq. Texel, Kennemerland, Wassenaar, Staalduin, Voorne.

*Pyrus communis* L. Duinen bij Scheveningen (verwilderd?)

*P. Malus* L. Waalsdorp, Vogelenzang, Bloemendaal (verwilderd?)

*Sorbus aucuparia* L. Texel, Bergen algemeen, Heilo, Heemskerksche duinen, Velsen, Bloemendaal, Haarlemmerhout, Vogelenzang, Westland, Voorne, Walcheren.

+ *Amelanchier canadensis* Torr. et Gray. Verwilderd op Bentveld, Boekenrode, Mariënbosch, achter Elswoud bij Haarlem en in den Haarlemmerhout. Sedert 1866, het eerste jaar der waarneming, zeer vermenigvuldigd.

**Onagrariceae.**

*Epilobium angustifolium* L. Texel, Schiermonnikoog, Bergen en Schoorl, Heerenduinen, achter Bentveld, Bennebroek, Vogelenzang, Noordwijkerhout, Walcheren. Ontbreekt op Voorne. Hier en daar.

× *E. hirsutum* L. Texel, Schiermonn., Rottum, Bergen, Heilo, Castricum, Bloemendaal, Vogelenzang, Overveen, Voorne. Veel in natte duinpannen.

× *E. parviflorum* Schreb. Texel, Terschell., Heilo, Bergen, Bloemendaal, Voorne.

× *E. montanum* L. Texel, Heilo, Bloemendaal, Vogelenzang, Haagsche bosch.

× *E. palustre* L. Texel, Vlieland, Tersch., Amel., Velsen, Overveen, Noordwijkerhout, Staalduin, Voorne.

× *E. virgatum* Fries. Texel, Terschell., Amel. Walcheren.

× *E. tetragonum* L. Texel, Terschell., Amel., Schierm., Haarlem (?), Westland.

× *E. roseum* Schreb. Bloemendaal, Voorne.

*Oenothera biennis* L. Ameland, Schiermonn., Velsen, Bloemendaal, Haarlemsche binnenduinen, Noordwijkerhout, Westland, Domburg. Onder Bergen en op Voorne niet gevonden.

- O. muricata L.** Duinen van Velsen tot Scheveningen hier en daar; zeer talrijk onder Bloemendaal. Noordelijker en zuidelijker niet gevonden.
- Circaea lutetiana L.** Aan den rand van een duinbeek met *Petasites officinalis*, talrijk op Duinvliet en op Berkenrode bij Haarlem. Haagsche bosch.

#### Haloragaceae.

- × **Myriophyllum verticillatum L.** Bij Loosduinen.
- × **Myriophyllum spicatum L.** Texel, Schiermonn., bij Haarlem, Westland.
- × **M. alterniflorum D.C.** Texel, Vlieland, Terschelling.

#### Hippurideae.

- × **Hippuris vulgaris L.** Algemeen.

#### Callitrichineae.

- × **Callitriche vernalis Kütz.** Texel, Ameland, duinpannen onder Overveen, Westland.
- × **C. stagnalis Scop.** Bergen, Velsen, Haarl. Hout, Voorne.
- × **C. autumnalis L.** Texel, Terschell. Schiermonn. Westland.

#### Ceratophylleae.

- × **Ceratophyllum submersum L.** Schiermonnikoog, Katwijk, Heilo.
- × **C. demersum L.** Bloemendaal, talrijk; Westland.

#### Lythrarieae.

- × **Lythrum Salicaria L.** Texel (zeldzaam); Terschell., (zeer algemeen), Ameland, Schiermonnikoog; zeer algemeen in de lage duinvalleien en pannen van Callandssoog tot Voorne.
- × **Peplis Portula L.** Texel, Terschelling, Ameland, ontbreekt zuidelijker.

#### Cucurbitaceae.

- Bryonia dioica L.** Kennemerland hier en daar, vooral onder Velsen en Bloemendaal in de bosschen langs den duinkant, Katwijk, Westland, Voorne (talrijk), Zierikzee.

**Portulacaceae.**

*Montia minor* Gm. Texel, Terschell., Ameland, Boekenrode, Haarlemmerhont (talrijk), Naaldwijk, Oegstgeest.

**Paronychieae.**

× *Corrigiola littoralis* L. Ameland.

**Scleranthaeae.**

*Scleranthus annuus* L. Texel, Terschelling, Noordwijkerhout, Bennebroek, Hillegom.

*S. perennis* L. Heemskerk, Breesaap, Noordwijkerhout, Hillegom, Westland.

**Crassulaceae.**

*Sedum purpurascens* Koch. Ontbreekt op de eilanden behalve op Vlieland. Talrijk op vele plaatsen langs den duinkant op het vaste land, meest in de bosschen langs de duinen. Bergen, Heilo (algemeen), Heemskerk, Velsen, Bloemendaal (algemeen), Hillegom, Noordwijk, Wassenaar, Westland, Walcheren. Ontbreekt op Voorne.

*Sedum acre* L. Allerwege.

*S. Boloniense* Lois. Zeldzaam. Bloemendaal langs den straatweg, op Saxenburg, Wildhoef en de Schapenduinen. Boekenrode, in een graslaan.

*S. reflexum* L. Talrijk bij het Huis te Bergen. (verwilderd?).

*Sempervivum tectorum* L. Hier en daar. Bij Wijk a/z., Santpoort, Westland.

**Grossularieae.**

*Ribes Grossularia* L. Ontbreekt op de eilanden. Castricum, Velsen, Bloemendaal, Overveen, Aardenhout, Bennebroek, Wassenaar, Voorne (algemeen), Walcheren.

*R. alpinum* L. Binnenduinen van Heemstede. (verwilderd?) Leeuwenhorst bij Noordwijk.

*R. nigrum* L. Haarl. Hout, Staalduin, Overveen, Haagsche bosch.

*R. rubrum* L. Achter Beverwijk, Velsen, Meerenberg en Overveen, op Staalduin en Voorne.

**Saxifrageae.**

- Saxifraga tridactylites* L. Schiermonnikoog, Haarlemsche duinen, Katwijk, Wassenaar, Naaldwijk, Voorne. — Meest aan de oostzijde der duinen. — Zeer talrijk bij Overveen.
- S. granulata* L. *f. plen.* Onder Velsen, Overveen, in den Haarl. Hout en bij Wassenaar. (verwilderd?).

De speling met gevulde bloemen schijnt voorheen gekweekt te zijn. In den Haarlemmerhout groeit zij op verscheidene plaatsen talrijk.

- Chrysosplenium alternifolium* L. Tusschen den Aardenhout en Vogelenzang, op Leiduin, op één plaats onder eiken hakhout. In 1871 te vergeefs op die plaats terug gezocht.

**Umbelliferae.**

- × *Hydrocotyle vulgaris* L. In duinpannen en lage vlakten overal.
- Eryngium campestre* L. Egmond, Zandvoort, Noordwijkerhout, Noordwijk, Hoek van Holland (veel), Voorne, Schouwen. — Ontbreekt op de eilanden.
- E. maritimum** L. Al de eilanden, behalve Vlieland; Helder, Callandsoog, Petten (talrijk), Bergen en Schoorl (niet talrijk), zuidelijker algemeen, behalve onder Wassenaar en op Voorne, waar zij zeldzaam is. Het talrijkst aan den zeekant.
- Apium graveolens* L. Texel, Schiermonn. Zandvoort, Katwijk, Staalduin, Voorne.
- × *Helosciadium nodiflorum* Koch. Velserkanaal, Overveen, Haarl. Hout, Katwijk, Westland, Voorne.
- × *H. inundatum* Koch. Texel, Terschell., Ameland, Voorne.
- Aegopodium Podagraria* L. Eilanden, behalve Terschell. en Ameland; zuidelijker algemeen op boschrijke plaatsen.
- Carum Carvi* L. Texel, Terschell., Voorne, Westland.
- α *Bulbocastanum* Koch. Breesaap en langs 't Velserkanaal (talrijk), Noordwijkerhout, Noordwijk, Katwijk, Naaldwijk.
- Pimpinella magna* L. Velsen, Bloemendaal, Katwijk, Scheveningsche weg, Wassenaar, Loosduinen en bij Brielle aan den stadswal.



- P. saxifraga* L. Breesaap, Bergen, Bloemendaal, Bentveld, Overveen, Katwijk, Wassenaar, Schouwen. Niet vermeld op de eilanden, op Voorne en in het Westland.
- P. nigra* W. Velsen (?)
- × *Berula angustifolia* Koch. Texel, Tersch., Schierm., Velsen, Haarlemmerhout, Naaldwijk, Voorne.
- × *Sium latifolium* L. Schiermonn., Kennemerland (zeer algemeen), Naaldwijk, Voorne zeer zeldzaam.
- Bupleurum tenuissimum* L. Zeldz. Schierm. Hoek van Holland.
- × *Oenanthe fistulosa* L. Texel, Terschell., Ameland, Haarlem, Westland, Voorne.
- × *O. Lachenalii* Gm. Texel, Schierm., Egmond, Haarlem, Voorne, Hoek v. Holland.
- × *O. Phellandrium* Lam. Texel, Tersch., Kennemerland, algemeen; Voorne.
- Aethusa Cynapium* L. Eilanden, behalve Schierm. en Rottum, Bergen, Naaldeveld bij Bentveld, Westland, Wassenaar, Voorne (talrijk aan den Hevering.)
- Angelica sylvestris* L. Langs wegen, doch niet dicht aan den duinkant. Alkmaar, Haarlem, Westland, Voorne. Ontbreekt op de eilanden.
- × *Peucedanum Chabraei* Rchb. Wijk a/z. talrijk.
- × *Thysselinum palustre* Hoffm. Bij Haarlem (Sparendam), doch niet dicht aan den duinkant. Te vergeefs door mij onder Bloemendaal gezocht, waar zij in den Prodr. Fl. B. door Mb. vermeld is. —
- Pastinaca sativa* L. Texel en Ameland (zeldz.), Helder (veel); Heilo, Bergen, Schoorl., Castricum, Velsen (veel); Wijk a/z., Naaldeveld bij Bentveld, Vogelenzang, Westland, Hoek van Holland; — Zeldzamer in de duinen van Overveen en Bloemendaal. —
- Heracleum Spondylium* L. Texel, — zuidelijker algemeen, — doch niet op opene gronden.
- Daucus Carota* L. Texel, Schiermonn., en verder zuidelijk algemeen.
- D. littoralis* Sibth. Katwijk (?)

*Torilis Anthriscus* Gm. Texel, Amel., Schierm. en verder zuidelijker algemeen.

*T. nodosa* Gärtn. Texel, Vlieland, Ameland; Westland.

*Scandix Pecten Veneris* L. Texel. — Zuidelijker zeer zeldzaam; alleen voor het Westland vermeld. — Bij Haarlem, waar zij volgens den Prodr. Fl. B. moest groeien, te vergeefs gezocht.

*Anthriscus sylvestris* Hoffm. Texel, Schierm., zuidelijker algemeen in bosschen langs den duinkant.

*A. vulgaris* P. Eilanden, behalve Vlieland en Rottum. In Kennemerland zeer algemeen en meer op duingronden dan de vorige. Verder Katwijk, Wassenaar, Scheveningen, Walcheren. Niet op Voorne.

*Chaerophyllum temulum* L. Bergen, Voorschoten, Wassenaar, Westland, Voorne algemeen bij de dijken, Walcheren. Tusschen Bergen en Voorschoten niet gevonden.

*Chaerophyllum bulbosum* L. Zeer zeldzaam. Eens te Oostvoorne gevonden.

*Conium maculatum* L. Eilanden behalve Terschell. en Rottum; Zuidelijker, hier en daar, vooral langs bebouwde duingronden. Op Voorne vrij algemeen.

*Coriandrum sativum* L. Aangewezen op den Overveenschen weg, (Prodr. Fl. B.), doch niet door mij teruggevonden.

#### **Araliaceae.**

*Hedera Helix* L. Niet op de eilanden. Zuidelijker in de meeste eenigszins oude bosschen langs den duinkant.

#### **Corneae.**

*Cornus sanguinea* L. Hier en daar in bosschen onder Overveen, Bloemendaal, Wassenaar en in het Westland.

*C. mas* L. Binnenduinen bij Heemstede, Hartenkamp, Manpad, Berkenrode. (verwilderd?)

#### **Caprifoliaceae.**

*Adoxa Moschatellina* L. Bij Brederode, op de Schapen-

duinen en op Duinvliet en Boekenrode bij Haarlem.  
Haagsche bosch.

*Sambucus nigra* L. Vlieland, Terschell., Ameland. Op  
Texel, door Holkema niet vermeld, doch door mij  
gevonden op den Hoogenberg. Zuidelijker langs den  
geheelen duinkant en op de duinen verspreid.

*Viburnum Opulus* L. Ontbreekt op de eilanden. Schaarsch  
onder Bergen en Castricum; talrijker in de duinvlak-  
ten van Bloemendaal en Bentveld, Wassenaar en  
Staalduin; algemeen op Voorne. Binnenduinen van  
Heemstede en in het oorspronkelijkst gedeelte van  
den Haarlemmerhout. Walcheren.

*Lonicera Periclymenum* L. Texel, Bergen, Velsen,  
Overveen, Hillegom, Wassenaar, Voorne.

#### Stellatae.

*Sherardia arvensis* L. Texel, Haarlem, Wassenaar,  
in bouw- en grasland.

*Asperula cynanchica* L. Katwijk.

*A. odorata* L. Vogelenzang en Elswoud bij Haarlem in het  
hakhout. (verwilderd?)

*Galium Aparine* L. Overal verspreid.

*G. tricorne* L. Naaldwijk, Schouwen.

× *G. uliginosum* L. Zandvoort, Katwijk, Wassenaar,  
Voorne, Schouwen.

*G. anglicum* Huds. Ameland, Wildhoef onder Bloemendaal,  
Haarlemmerhout.

× *G. palustre* L. Algemeen verspreid.

*G. verum* L. Algemeen, meestal talrijk tot op de hoogste  
duintoppen; aan de zeezijde minder talrijk.

*β. ochroleucum* Fries {  
*γ. gracile* Prod. { bij Scheveningen.

*G. Mollugo* L. Ameland, Schiermonn., Bergen, Schoorl., Vel-  
sen, Overveen; Vogelenzang, Katwijk, Noordwijk,  
Naaldwijk, Voorne. Dikwijls met *G. verum*, doch  
op lager plaatsen en minder talrijk. Aan de zeezijde  
talrijker dan *G. verum*, en dikwijls in groote exx.

- × *G. vero-Mollugo*. *Schiede*. Schiermonnikoog, Scheveningsche Kanaal.
- G. album* *Lamarck?* (Bureau Flore du Centre de la France p. 305.) Saxenburg onder Bloemendaal.
- G. saxatile* *L.* Hillegom, Wassenaar.

#### Valerianeae.

- Valeriana officinalis* *L.* Ontbreekt op de eilanden. Talrijk in en langs het Haarlemsche duin, in het Westland en op Voorne.
- V. dioica* *L.* Texel op ééne plaats. Velsen, Castricum, Rozenwater bij Bentveld, Mariënbosch, Leiduin, Vogelenzang, Katwijk, Oranjepolder bij Naaldwijk, Wassenaar, algemeen op Voorne.
- Valerianella olitoria* *Poll.* Hier en daar verspreid. Castricum, Velsen, Overveen, Vogelenzang, Westland, Voorne.
- V. carinata* *Lois.* Als voren. Velsen, Overveen, Wassenaar, 's Hage.
- V. Morisonii* *D.C.* Bouwland bij 's Gravesande.

#### Dipsacaceae.

- Knautia arvensis* *Coult.* Schiermonnikoog, Egmond, Wimmenum zeer veel, Heilo veel; Haarlemsche duinen veel, Katwijk, Westland, Schouwen, Walcheren; ontbreekt op de meeste eilanden en op Voorne.
- × *Succisa pratensis* *Moench.* Texel, Bergen, Egmond, Zandvoort (zeldz.), Rozenwater, Vogelenzang, Noordwijkerhout, Wassenaar, Scheveningen, Voorne (zeldz.), Walcheren. Niet in het Westland.

#### Compositae.

- × *Eupatorium cannabinum* *L.* Texel, Bergen, Heilo, Velsen, Bloemendaal. Overveen, Boekenrode, Heemstede, Vogelenzang, Noordwijkerhout, Wassenaar, Westland, Voorne. Dikwijls tot dicht bij zee.
- × *Tussilago Farfara* *L.* Texel, Terschelling, Ameland,

Heilo, Velserkanaal, duinvallei bij Overveen, de Rijk bij Bloemendaal, Zanderij bij Overveen, Katwijk, Westland, Voorne.

× *Petasites officinalis* Moench. Bij Haarlem langs duinbeeken op verschillende plaatsen. Hillegommerbeek, Honsholredijk, op Voorne op Maasweiden.

× *Aster Tripolium* L. Texel, Tersch., Amel., Schierm., Zypschen dijk, Hondsbossche, Sparendam, Voorne en Schouwen.

*Bellis perennis* L. Overal.

*Erigeron canadensis* L. Schiermonn., Rottum, Haarlemsche duinen talrijk, Staalduin, weinig op Voorne, niet op de meeste eilanden, en daar niet op duingrond.

*E. acris* L. Al de eilanden. Kennemerland, Wassenaar, Staalduin, Voorne.

*Inula Conyza* D.C. Niet op de eilanden. Duinpannen bij Castricum, Meerenberg, Bentveld, Zandvoort, Wassenaar, Staalduin, Voorne, Schouwen. Meestal op enkele plaatsen en zeldzaam. Schijnt in oostelijk Nederland te ontbreken.

*I. Britannica* L. Schiermonnikoog.

*Pulicaria dysenterica* Gärt. Texel talrijk, Zijpschen dijk id., Bergen id., Egmond id., Wijk a/z., Velsen, Zandvoort, Vogelenzang, Noordwijkerhout, Katwijk, Westland, Voorne. Veel langs wegen aan den duinkant en meest zeer talrijk. Op verscheidene plaatsen in gezelschap met *Euphrasia Odontites*, o. a. bij Wijk a/z. en Vogelenzang.

× *Bidens tripartita* L. Texel, Ameland, Schiermonn., Bergen, Santpoort, Overveen, Westland, Voorne.

× *B. cernua* L. Texel, Terschelling, Ameland, Overveen, Westland, Voorne.

*Filago germanica* L. Texel, Noordwijk, Staalduin.

*F. arvensis* L. Bennebroek, Voorne.

*F. minima* Fries. Texel, Vlieland, Terschelling, Vogelenzang, Wassenaar, Noordwijkerhout, Staalduin, Voorne.

*Gnaphalium sylvaticum* L. Texel, Breesaap, Aardenhout, Noordwijkerhout, Westland.

- ✕ *G. uliginosum* L. Talrijk op de eilanden. Velserkanaal, Overveen, Rijnsburg, Westland.  
*G. luteo-album* L. Texel, Vlieland, Ameland, Breesaap, Bentveld, Vogelenzang, Westland; hier en daar.  
*G. dioicum* L. Niet op eilanden. Van Castricum zuidwaarts, vooral op de Bloemendaalsche duinen algemeen; ook bij Wassenaar, doch zuidelijker niet vermeld.  
*Artemisia Absinthium* L. Schiermonnikoog, Katwijk, Noordwijk a/z., zeldzaam.  
*A. campestris* L. Vlieland; talrijk bij Overveen aan de binnenzijde der duinen.  
*A. vulgaris* L. Vlieland, Ameland, Schierm., op het vasteland algemeen.  
*A. maritima* L. Op al de eilanden behalve Schier. en Rottum, Hondsbossche, Hoek van Holland.  
*Tanacetum vulgare* L. Op de eilanden, behalve Schierm. en Rottum; Bergen, Egmond veel; Heemskerk veel, Beverwijk, Heilo, Haarlem zeldz., Rijnsburg. Niet op Voorne. Langs de wegen.  
 ✕ *Achillea Ptarmica* L. Texel, Bergen en Schoorl; Heilo, bij Haarlem zeldz., Westland. Aan slootkanten.  
*A. Millefolium* L. Allerwege.  
*Anthemistinctoria* L. Alleen vermeld bij Oegstgeest en Katwijk.  
*A. Cotula*. Texel, Castricum, Westland, Voorne.  
*A. arvensis* L. Texel, Westland, Voorne (vrij algemeen aan wegen).  
*Matricaria Chamomilla* L. Eilanden (behalve Terschelling), Haarlem, Westland, Voorne (zeer gewoon).  
*Chrysanthemum Leucanthemum* L. Texel, Eierland; Kennemerland, talrijk; Westland, Voorne.  
*Ch. Parthenium*. Texel, Vlieland, Haarlem, Westland.  
*Ch. inodorum* L. Texel, Terschell., Amel., Schierm., Kennemerland, Westland, Voorne (weinig).  
*Ch. maritimum*. Vlieland, Schierm., Schouwen.  
*Ch. segetum* L. Texel, Ameland, Heemskerk, Bergen, Heilo.

*Doronicum Pardalianches* L. Bij Bloemendaal onder hakhout.

(*D. scorpioides* W. Voorne? is waarschijnlijk *D. Pardalianches*)  
*Arnica montana* L. Ameland.

× *Cineraria palustris* L. Texel, Velsen, Bentveld, Vogelenzang, Veenenburg, Westland, Voorne zeer algemeen.

*Senecio vulgaris* L. Allerwege.

*S. viscosus* L. Niet op de eilanden. Zandvoort, Heemstede, Voorne (algemeen).

*S. sylvaticus* L. Eilanden, Kennemerland, Westland (talrijk), Voorne (zeldz.).

*S. erucifolius* L. Op Texel door mij niet talrijk op de duinvlakten gevonden. Zandvoort (zeldz.), Voorne (vrij algemeen), Wassenaar talrijk, Lissert Binnenduinen.

*S. Jacobaea* L. Texel, Ameland, Overveen, Haarl. Hout, Bentveld (zeldzaam), Wassenaar, 's Hage, talrijk in de Scheven. boschjes, Westland, Voorne (zeer gewoon).

+ *β discoides* Koch. Al de eilanden, overal op de Noord-Holl. binnen- en buitenduinen, tot Wassenaar (aldaar zeldzamer), zuidelijker niet vermeld.

*S. aquaticus* L. Texel, Terschelling, Kennemerland, Wassenaar, Voorne.

*Cirsium lanceolatum* Scop. Al de eilanden; Bloemendaal, Katwijk, Heilo, Westland, Voorne, algemeen.

× *C. palustre* Scop. Eilanden, behalve Vlieland en Rottum; Kennemerland, Westland, Voorne.

*C. anglicum* Lam. Niet op de eilanden. Bij Bentveld, Voorne (zeldz.).

*C. arvense* Scop. Allerwege.

*Carduus crispus* L. Eilanden behalve Tersch. en Rottum, Kennemerland, Westland, Voorne.  
 fl. albis. Ameland, Aardenhout.

*C. nutans* L. Niet op de eilanden. Zeldzaam in Noord-Holland; Katwijk, Hillegom, Westland, Voorne (algemeen), Schouwen.

*Onopordon Acanthium* L. Hier en daar verspreid. Vlieland,

- Ameland, Kennemerland, Noordwijk a/z., Katwijk, Wassenaar, 's Hage, Westland, Voorne.
- Lappa major* *Gärtn.* Al de eilanden behalve Rottum; Kennemerland (veel).
- L. minor* *DC.* Texel, Vlieland, Schierm., Westland, Voorne.
- L. tomentosa* *Lam.* Texel, Bentveld, Westland, Voorne.
- Carlina vulgaris* *L.* Texel, Terschelling; allerwege op de duinen van Holland en Zeeland.
- Centaurea Jacea* *L.* Niet op de eilanden. Kennemerland; Westland, Voorne, Schouwen, (Texel?)
- C. nigra* *L.* Texel (?) Walcheren.
- C. Cyanus* *L.* Schiermonnik., Breesaap, Voorne.
- C. Calcitrapa* *L.* Ameland, Zeeland.
- Lapsana communis* *L.* Texel, Schierm., Kennemerl., Zeeland.
- Arnoseris pusilla* *Gärtn.* Schierm., Marquette, Breesaap, Noordwijkerh., Hillegom, Wassenaar, Westland.
- Cichorium Intybus* *L.* Hier en daar.
- Thrinia hirta* *Roth.* Allerwege.
- Leontodon autumnalis* *L.* Allerwege.
- Picris hieracioides* *L.* Niet op de eilanden. Kennemerland, Katwijk, Wassenaar, Staalduin, Voorne, vooral aan de zeezijde talrijk.
- Helminthia echioïdes* *Gärtn.* In Zeeland, aan den zeekant.
- Tragopogon pratensis* *L.* Niet op de eilanden. Zypschen dijk bij Callandsoog, Heemskerk, Haarlemmerhout, Heemstede, Overveen, Vogelenzang, Langeveld (Noordwijkerhout), Wassenaar, Westland, Voorne (vrij algemeen).
- $\beta$ . *tortilis* *Koch.* Haarlemmerhout.
- T. orientalis* *L.* Duinen bij Scheveningen.
- Hypochoeris glabra* *L.* 'Texel, Terschelling, Ameland, Breesaap, Wassenaar.
- H. radicata* *L.* Al de eilanden behalve Rottum. Verder algemeen.
- Taraxacum officinale* *Wigg.* Allerwege.
- $\beta$ . *glauescens* *Koch.* Duinen van Wassenaar.



*Lactuca muralis* Fresen. Overveen, Wassenaar, zeldz.  
*Sonchus oleraceus* L. Niet op Ameland en Rottum.

Alkmaar, Westland, Voorne.

*S. asper* Vill. Al de eilanden behalve Vlieland; Kennemerland, Westland, Voorne.

*S. arvensis* L. Overal algemeen.

× *S. palustris* L. Ameland, Meerenberg bij Bloemendaal.

*Crepis biennis* L. Niet op de eilanden. Bij Haarlem talrijk langs de wegen naar het duin. Westland, Walcheren.

*C. agrestis* W. Kit. (Zie Flora Bat. No. 1121.) Kennemerland, talrijk in grazige streken.

*C. tectorum* L. Katwijk.

*C. virens* Vill. Al de eilanden, behalve Rottum; Kennemerland, Westland, Voorne.

*Hieracium pilosella* L. Al de eilanden behalve Rottum. Verder overal talrijk tot op de hooge duinen.

*H. tridentatum* Fries. Boekenrode bij Haarlem.

*H. umbellatum* L. Al de eilanden behalve Rottum. Verder algemeen.

γ. *dunensis*. Algemeen.

#### Campanulaceae.

*Jasione montana* L. Al de eilanden behalve Rottum; Noord- en Zuid-Holland, Walcheren, doch niet op Voorne.

*Campanula latifolia* L. Haagsche bosch.

*Campanula rotundifolia* L. Texel talrijk, Bergen talrijk; Kennemerland zeldzaam; Voorne zeldzaam; ontbreekt in het Westland.

*Specularia perfoliata* D.C. Westland.

*S. hybrida* D.C. Naaldwijk, 's Gravesande.

#### Vacciniaceae.

× *Vaccinium macrocarpum* Ait. Terschelling.

*V. myrtillus* L. Berger-Bosch.

#### Ericaceae.

*Calluna vulgaris* Salisb. Al de eilanden behalve Rottum; Callands-oog—Petten (talrijk), Schoorl—Bergen (talrijk).

Castricum, Heilo; bij Haarlem (zeldzaam); Zilk onder Vogelenzang, Bennebroek, Lisse, Hillegom, Noordwijkerhout, Wassenaar (binnenduinen), Westland. Niet op Voorne.

*Erica Tetralix* L. Al de eilanden, behalve Rottum; Callandsoog, — Petten (talrijk), Schoorl — Bergen (talrijk), Castricum (talrijk), Loosduinen. Ontbreekt in de duinen van Bloemendaal, Vogelenzang, Noordwijk en op Voorne.

#### Pyrolaceae.

× *Pyrola rotundifolia* L. Al de eilanden behalve Rottum. Algemeen over de geheele duinreeks.

× *P. minor* L. Terschelling.

#### Monotropeae.

*Monotropa Hypopitys* L. In boschrijke streken, onder dennen en andere boomen. Ontbreekt op de eilanden. Bergen, Velsen, Bloemendaal, Overveen, Boekenrode, Waalsdorp, Wassenaar; hier en daar talrijk.

#### Aquifoliaceae.

*Ilex Aquifolium* L. Bergerbosch algemeen. Haarl. Hout, zeer zeldzaam wild; bij Santpoort, Hillegom, Vogelenzang. Verder hier en daar aangeplant.

#### Oleaceae.

*Ligustrum vulgare* L. Niet op de eilanden. Castricum (zeldz.). Bloemendaal, Vogelenzang enz. tot den Hoek van Holland talrijk; Voorne (algemeen).

*Syringa vulgaris* L. Castricum, Overveen, Bloemendaal, (verwilderd).

*Fraxinus excelsior* L. Hier en daar aangeplant en verwilderd.

#### Asclepiadaceae.

*Asclepias Cornuti* DC. Bloemendaal, (verwilderd).

#### Apocynae.

*Vinca minor* L. Overveen, Haarl. Hout.

## Gentianeae.

- × *Menyanthes trifoliata* L. Texel, Terschell., Amel.,  
Castricum, Noordwijkerhout, Wassenaar, Waalsdorp,  
Voorne (talrijk), Renesse. Ontbreekt onder Velsen,  
Bloemendaal en Vogelenzang.
- × *Limnanthemum Nymphaeoides* Link. Niet op de  
eilanden. Castricum, Bloemendaal, Overveen; Noord-  
wijkerhout, Wassenaar, Waalsdorp, Westland, Wal-  
cheren.
- × *Chlora serotina* Koch. Groene strand bij Rockanje.
- + *Gentiana Cruciata* L. Wassenaar.
- × *G. Pneumonanthe* L. Vochtige heidestreken. Texel,  
Terschelling, Ameland.
- × *G. campestris* L. Op niet al te drooge plaatsen in duin-  
vlakten. Texel (zeldz.), Vlieland (zeer alg.), Tersch.  
(zeldz.), Ameland, Castricum, Bentveld (zeldz.), Ro-  
zenwater [bij Zandvoort] (zeldzaam), Langeveld bij  
Noordwijkerh., vrij talrijk, Woestduin bij Vogelen-  
zang (zeldz.), Lisse (?), Wassenaar, Voorne (zeer  
zeldz.). —
- + × *G. Amarella* L. Texel, Ameland (niet alg.), Schiermonn.  
(alg.), Callandsoog — Petten (alg.), Duinvlakten van  
Velsen, Bloemendaal, Vogelenzang, Castricum —  
Egmond, Noordwijkerhout, Wassenaar, Scheveningen,  
Westland, Voorne (talrijk).
- × *Cicendia filiformis* Richb. Terschelling.
- × *Erythraea Centaurium* Pers. Vlieland, Ameland (zeldz.), Ber-  
gen (talrijk), Castricum, Breesaap, Bentveld, Overveen,  
(talrijk); Westland; Voorne, Zeeuwsche duinen, Was-  
senaar — Scheveningen.
- + × *E. littoralis* Fries. Al de eilanden; Petten — Callandsoog,  
Meerenberg, Bloemendaal — Overveen, Voorne (niet  
alg.), Zeeuwsche duinen.
- E. pulchella* Fries. Eilanden, behalve Schiermonn. en Rottum.  
Hoek van Holland, Bentveld (zeldz.)

**Convolvulaceae.**

- Convolvulus sepium* L. Texel, Terschell., Schiermonn., Bloemendaal, Westland, Voorne.  
 flor. roseis Westland, Velsen.
- + *C. Soldanella* L. Texel, Zandvoort, Katwijk, Noordwijk, Hoek van Holland, Maasmond, Schouwen, Walcheren.
- C. arvensis* L. Eilanden behalve Rottum. Verder algemeen op de geheele duinreeks, vooral aan de landzijde.
- Cuscuta Epithymum* L. Texel (op Calluna), Breesaap (op Genista, Thymus en Euphrasia), Katwijk, Westland, Schouwen.

**Boragineae.**

- Asperugo procumbens* L. Noordwijk, Katwijk, Wassenaar, Scheveningen.
- Cynoglossum officinale* L. Niet op de eilanden. Bloemendaal — Overveen (talrijk), Noordwijk, Katwijk, Wassenaar, Scheveningen, Staalduin veel, Voorne. (talrijk).
- Borago officinalis* L. Bloemendaal (verwilderd).
- Anchusa officinalis* L. Vlieland, Tersch., Kennemerland, Binnenduinen, Heilo en Heemstede. — Ontbreekt zuidelijker; flor. roseis, Boekenrode.
- Lycopsis arvensis* L. Texel, Vlieland, Terschelling, Ameland, Bergen, Bloemendaal, Overveen, Heemstede, Bentveld, Hillegom, Katwijk, Wassenaar, Scheveningen, Westland, Domburg. — Veel in de binnenduinen bij Haarlem.
- × *Symphytum officinale* L. Texel, Schiermonn. en verder allerwege langs den duinkant.
- Echium vulgare* L. Texel, Vlieland, Velsen tot 's Gravenhage, zeer talrijk aan de binnenzijde en op de binnenduinen. Ontbreekt op Voorne en in de Zeeuwsche duinen.  
 Var. *corolla alba*. Egmond-binnen.
- Pulmonaria officinalis* L. Bij Haarlem in de vlakte tusschen de buiten- en binnenduinen, Westland.
- Lithospermum officinale* L. Niet op de eilanden. Duinen bij Velsen en vooral van Overveen tot Vogelenzang, talrijk in het hakhout aan de binnenz., Wassenaar, Voorne, Zierikzee.

- L. arvense* *L.* Texel, Bennebroek, Hillegom, Westland; zeer plaatselijk.
- × *Myosotis palustris* *With.* Texel, Terschell., Ameland, Schiermonn. Verder algemeen langs den duinkant.
- M. caespitosa* Schltz. Al de eilanden; Kennemerland, Voorne.  
      $\gamma$ . *laxa* Bentveld.  $\beta$ . *gracilis* Kennemerland.  $\delta$ . *humilis* Walcheren.
- M. hispida* Schltz. Al de eilanden, Kennemerland hier en daar; Westland, Voorne.  
      $\gamma$ . *procumbens*. Schouwen.
- M. intermedia* *Lk.* Al de eilanden behalve Vlieland; Bergen, Overveen — Bloemendaal, Wassenaar.
- M. versicolor* Pers. Eilanden behalve Schiermonn. en Rottum; Heemskerk, Castricum, Velsen, Bloemendaal, Noordwijkerhout, Wassenaar, Katwijk, Walcheren. Niet op Voorne.
- M. stricta* *Lk.* Niet vermeld op de eilanden, in het Westland en op Voorne. Duinen van Bloemendaal en Overveen allerwege. — Noordwijk.

#### Solaneae.

- Lycium barbarum* *L.* Hier en daar. Noordwijk, Schoten, Bloemendaal, Walcheren. (verwilderd?).
- Solanum nigrum* *L.* Allerwege.
- S. Dulcamara* *L.* Texel, Terschell. Zeeduin van Zandvoort, duinpannen van Kennemerland talrijk in het hout; Wassen., Westl. (heesterachtig), Voorne (talrijk).
- Nicandra physaloides* *Gärtn.* Duin bij Zandvoort, zeldz. Sporadisch.
- Hyoscyamus niger* *L.* Texel, Vlieland, Ameland, Overveen, Katwijk, Wassenaar, hier en daar.
- Datura Stramonium* *L.* — Hier en daar. Overveen, Heemstede, Wassenaar, Naaldwijk. Sporadisch.

#### Verbasceae.

- Verbascum Schraderi* *Meyer.* Wassenaar, Staalduin, (Aardenhout, Overveen.)

- V. *Thapsus* L. Bergen, Heilo, Velsen, Bloemendaal, Overveen, Voorne.  
*β. cuspidatum*. Naaldwijk; langs den weg naar Noordwijk a/zee.
- V. *nigrum* L. Bergen (Haarlem?)
- V. *Blattaria* L. (Haarlem?) Niet teruggevonden. (Zie Prod. Fl. Bat. en Kruidk. Archief. III.
- V. *Blattarioides* Lam. (Haarlem?) Niet teruggevonden.

### Scrophularineae.

- × *Scrophularia nodosa* L. — Ontbreekt op de eilanden. Kennemerland, Wassenaar, Katwijk, Westland.
- × *S. Ehrhartii* Steven. Texel, Kennemerland, Westland, Walcheren.
- × *S. Neesii* Wrtg. Voorne, langs slooten aan den duinkant, niet zelden.
- S. vernalis* L. Haarlemmerhout, Bloemendaal, Zorgvliet tusschen 's Hage en Scheveningen talrijk.
- Antirrhinum majus* L. Op een muur te Bennebroek (verwilderd). Bloemendaal (verwilderd?).
- Linaria Cymbalaria* Mill. Hier en daar.
- L. Elatine* Mill. Westland, Schouwen.
- L. spuria* Mill. Westland, Schouwen.
- L. minor* L. — Bij Haarlem en in 't Westland. Bij Haarlem in tuinen een gewoon onkruid.
- L. vulgaris* L. Texel, Tersch., Ameland, Schierm., Callands-oog, Bergen, Heilo, Bloemendaal, Zandvoort, 's Hage, Westland, Voorne, Schouwen. Hier en daar talrijk.
- × *Veronica scutellata* L. Eilanden behalve Schierm. en Rottum, Vogelenzang, Velsen, Westland, Voorne, Schouwen, Walcheren.
- × *V. Anagallis* L. Texel, Tersch., Amel., Schierm., Kennemerland, Westland, Voorne.
- × *V. Beccabunga* L. Castricum, Velserkanaal, Overveen, Vogelenzang, Westland, Voorne, Walcheren. (Niet op de eilanden.)
- V. *Chamaedrys* L. Niet op de eilanden; Kennemerland,

(zeer algemeen), Wassenaar, Westland, Voorne.  
flor. roseis Haarl. Hout.

**V. officinalis** *L.* Eilanden behalve Rottum; Callandsoog, Petten, geheel Kennemerland, Wassenaar, Westland, algemeen tot op de toppen der duinen. Voorne (weinig); Walcheren.

**V. serpyllifolia** *L.* Texel, Tersch., Schierm., Marquette, Bloemendaal, Wassenaar, Westland, Walcheren.

**V. latifolia** *L.* Bloemendaal. Kruidk. Arch. V. 226. (?)

**V. arvensis** *L.* Al de eilanden, Kennemerland, Wassenaar, Voorne, Walcheren.

**V. verna** *L.* Loosduinen.

**V. triphyllus** *L.* Westland, Breesaap.

**V. agrestis** *L.* Eilanden behalve Rottum, Kennemerland, Westland, Voorne.

**V. polita** *L.* Westland, Walcheren.

**V. hederæfolia** *L.* Ameland; Kennemerland (algemeen), Westland, Voorne.

× **Limosella aquatica** *L.* Vlieland? Zandvoort?

#### Orobanchaceae.

*Orobanche Galii* Dub. Ontbreekt op de eilanden, Kennemerland, talrijk; Noordwijk a/zee, Katwijk, Leiden, Walcheren, Scheveningen, Naaldwijk.

+ **O. Picridis** *Schultz.* Als boven. Velsen, Santpoort, Bloemendaal, Noordwijk, Leiden. Minder talrijk dan de vorige.

**O. amethystea** *Thuill.* Bloemendaal, Velsen, Katwijk, 's Hage (?)

**O. coerulea** *Vill.* Egmond? Breesaap, Bloemendaal, Noordwijk, Zandvoort, Katwijk, zeldz.

**O. ramosa** *L.* Velsen, Ter Heide.

#### Rhinanthaceae.

× **Pedicularis sylvatica** *L.* Eilanden behalve Rottum. Bentveld? Vogelenzang (zeldz.). Leiden, Katwijk, Wassenaar,

× *P. palustris* L. Eilanden, behalve Rottum. Wassenaar, Voorne.

*Rhinanthus minor* Ehrh. Eilanden behalve Rottum. Petten, Bloemendaal, Zandvoort, Overveen, Naaldwijk.

*R. major* Ehrh. Eilanden behalve Vlieland en Rottum, verder algeen in hooilanden en duinpannen, Kennemerland, Voorne, Naaldwijk, Walcheren.

*R. Alecterolophus* Pollich. Texel.

*Euphrasia officinalis* L. Al de eilanden, en verder overal in de duinpannen.

β. *neglecta*. Bentveld, Wassenaar, Katwijk, Walcheren

γ. *nemorosa*. Kennemerl., Katwijk, Wassenaar.

b. *imbricata*. Petten, Katwijk.

c. *tenella*. Wassenaar.

× *E. Odontites* L. Eilanden behalve Rottum. Bergen, Egmond, Castricum, Velsen, Velserkanaal, Aardenhout, Wassenaar, Naaldwijk, Voorne.

#### Labiatac.

*Mentha rotundifolia* L. 's Hage, Voorne (zeldz.)

× *M. sylvestris* L. Bloemendaal, Naaldwijk.

A. en B. Bentveld (?) Noordwijk. —

× *M. aquatica* L. Eilanden behalve Rottum. Verder overal in duinpannen.

β. *hirsuta*. Vogelenzang, Bentveld, Zandvoort, Katwijk, Wassenaar, Walcheren.

γ. *glabrata*. Zandvoort.

× *M. gentilis* L. Duinslooten bij Waalsdorp.

*M. arvensis* L. Al de eilanden. Verder overal, meest op akkers. Bij Voorne zeldzaam.

× *Lycopus europaeus* L. Texel, Tersch., Schiermonn., Kennemerland, hier en daar; Noordwijk, Naaldwijk, Voorne, Walcheren.

*Organum vulgare* L. (Zorgvliet)? Walcheren.

*Thymus Serpyllum* L. Texel, doch niet op de andere eilanden. Verder algemeen.



*α. Chamaedrys.* Algemeen.

*β. angustifolius.* Kennemerland, Katwijk, Waalsdorp.

*α. corolla alba.* Waalsdorp.

*Calamintha Acinos* Clairv. Niet op de eilanden. Kennemerland (talrijk), Noordwijk, 's Hage, Naaldwijk.

*Clinopodium vulgare* L. Texel. Achter Bentveld, Langeveld, Hazeveld (Noordwijkerhout).

(*Nepeta Cataria* L. Achter Overveen) (?).

*Glechoma hederacea* L. Overal, behalve op Rottum.

*Lamium amplexicaule* L. Texel, Ameland, Velsen, Bloemendaal, Vogelenzang, Katwijk, Wassenaar, Naaldwijk, Voorne.

*L. incisum* W. Texel, Ameland, Santpoort, Domburg.

*L. purpureum* L. Eilanden behalve Rottum, verder algemeen.

*L. album* L. Algemeen, behalve op Rottum.

*Galeobdolon luteum* L. Vogelenzang.

*Galeopsis Ladanum* L. Katwijk, Wassenaar.

*γ. angustifolia parviflora*, Velsen.

*G. ochroleuca* L. Marquette, Beverwijk, Velsen, Noordwijkerhout, Naaldwijk.

*G. Tetrahit* L. Tersch., Ameland, Heilo, Velsen, Bloemendaal, Overveen, Wassenaar, Naaldwijk, Binnenduin, talrijk.

*G. bifida* Bönningh. L. Sparendam.

*G. versicolor* Curt. Velsen.

*Stachys sylvatica* L. Niet op de eilanden.. Alkmaar, Aardenhout, Katwijk, Wassenaar, Naaldwijk, Voorne.

*S. ambigua* Sm. 's Hage.

× *S. palustris* L. Texel, Tersch., Ameland, Schierm., Naaldwijk, Voorne, Berkenrode, Bloemendaal, Noordwijkerhout.

*S. arvensis* L. Texel, Bergen, Breesaap, Bentveld, Voorne, Wassenaar, zeldz.

*Marrubium vulgare* L. Terschelling, Ameland, Katwijk, Noordwijk a/zee.

*Ballota foetida* Lam. Texel, Ameland, Heilo, Bergen, Bloemendaal, Naaldwijk, Voorne, Walcheren.

*Leonurus Cardiaea* L. Ameland, Voorne, Velsen.

× *Scutellaria galericulata* L. Texel, Ameland, Bloemendaal, Vogelenzang, Bentveld, 's Hage, Naaldwijk, Voorne, Walcheren.

*Prunella vulgaris* L. Allerwege.

*Ajuga reptans* L. Niet op de eilanden. Velsen, Bloemendaal, Overveen, Vogelenzang, Noordwijk, Wassenaar, bij Naaldwijk, Walcheren. Talrijk.

Cor. carnea, Wassenaar, cor. alba, Haarlem.

*Teucrium Scorodonia* L. Niet op de eilanden. Aardenhout, zeer talrijk op de binnenduinen van Heilo, Heemstede, Lisse, Hillegom; voorts Noordwijkerhout, Wassenaar, Loosduinen, Voorne, Walcheren.

*T. Scordium* L. Lisse, Gort. (?) Voorne (zeldz.)

*T. Chamaedrys* L. 's Hage. Fl. B. S. (?).

#### Verbenaceae.

*Verbena officinalis* L. Op Voorne langs de dijken, talrijk.

#### Lentibulariaceae.

× *Utricularia minor* L. Texel.

#### Primulaceae.

× *Lysimachia thyrsoiflora* L. Texel, Bentveld.

*L. vulgaris* L. Texel, Terschelling, Ameland, Schiermonn., Callandsoog — Petten, Breesaap, Aardenhout, Vogelenzang, Lisse, Westland, Voorne.

× *L. Nummularia* L. Niet op de eilanden; Kennemerland, Westland, Voorne.

*Anagallis arvensis* L. Eilanden behalve Rottum; Kennemerland, Wassenaar, Voorne, Naaldwijk.  
flor. carn. Naaldwijk.

*A. tenella* L. Texel, Ameland, Overveen, Bloemendaal, Voorne.

× *Centunculus minimus* L. Texel, Vlieland, Ameland, Terschelling, Zandvoort, 's Hage (?).

- + *Primula acaulis* Jacq. Bentveld, Boekenrode, Hartenkamp, Vogelenzang, op vele plaatsen talrijk. Haagsche Bosch (?), Walcheren.
- × *Hottonia palustris* L. Niet op de eilanden; Kennemerland, Noordwijk, Naaldwijk.
- × *Samolus Valerandi* L. Eilanden behalve Rottum; verder in natte duinpannen.
- × *Glaux maritima* L. Al de eilanden, Hondsbossche, Katwijk, Wilhaak (Westl.) Voorne, Schouwen.

#### Plumbagineae.

- × *Statice elongata* Hoffm. Al de eilanden behalve Vlieland, Nieuwe Diep, Kennemerland bij het IJ, Wilhaak (Westl.), Zeeland.
- × *S. Limonium* L. *S. Pseudo-Limonium* Reichb. Texel, Terschell., Amel., Schierm., Helder, 's Gravesande.

#### Plantagineae.

- × *Littorella lacustris*. Eilanden behalve Rottum. Zandvoort (?) Bentveld (?) Loosduinen.
- Plantago major* L. Allerwege.
- P. media* L. Texel, Ameland, Bloemendaal, (zeldz.). Voorne (alg.)
- P. lanceolata* L. Allerwege.
- × *P. maritima* L. Al de eilanden. Helder, Hondsbossche, Naaldwijk, Voorne.
- P. Coronopus* L. Al de eilanden. Helder, Hondsbossche, Zandvoort, Schoten, Katwijk, Noordwijk, Monster, Loosduinen, Voorne.

#### Amaranthaceae.

*Amaranthus Blitum* L. Noordland bij Naaldwijk.

#### Chenopodeae.

- × *Schoberia maritima* C. A. M. Al de eilanden. Helder, Hondsbossche, Naaldwijk.
- Salsola Kali* L. Overal, vooral naar de zeezijde.

- ✕ *Salicornia herbacea* L. Al de eilanden, Petten,  
 Hoek v. Holland, Voorne, Zeeland, (*S. radicans* Sm?)  
*Corispermum Marshalli* Steven. Texel (?) Velsen, Overveen,  
 Bentveld, bij Zandvoort talrijk.  
*Polycnemum arvense* L. Ameland, zeldz.  
*Kochia hirsuta* Nolte. Zeeland.  
*Chenopodium hybridum* L. Domburg.  
*C. urbicum* L. Texel, Wassenaar.  
*C. murale* L. Eilanden behalve Rottum, Bloemendaal,  
 Katwijk, Naaldwijk.  
*C. album* L. Algemeen.  
     *α. spicatum* Koch. Velserkanaal; al de eilanden.  
     *β. cymigerum* Koch. Naaldwijk, Haarlem.  
*C. ficifolium* Sm. Voorne.  
*C. polyspermum* L. Niet op de eilanden. Kennemerland,  
 Naaldwijk.  
*Blitum capitatum* L. In tuinen hier en daar. Overveen, Haarlem.  
*Blitum rubrum* L. Texel, Vlieland, Schierm., Bentveld,  
 Naaldwijk.  
*B. glaucum* Koch. Voorne (alg.), Naaldwijk (forma decumb.),  
 Brouwerskolk bij Overveen op uitgebaggerden kleigrond.  
 ✕ *Halimus portulacoides* Wallr. Texel, Tersch.,  
 Amel., Schierm., Zeeland.  
 ✕ *H. pedunculatus* Wallr. Terschelling, Walcheren.  
*Atriplex patula* L. Texel, Terschell., Ameland, Schierm.,  
 Naaldwijk.  
*A. latifolia* Wahl. Texel, Vliel., Amel., Schierm., Bent-  
 veld, Heilo, Velsen, Zandvoort, Westl., Voorne.  
 ✕ *A. littoralis* L. Eilanden behalve Rottum. Sparendam,  
 Voorne, Zeeland.  
 ✕ *A. rosea* L. Texel, Vlieland, Ameland, Schiermonn., Petten.  
 + ✕ *A. crassifolia* C. A. M. Hondsbossche bij Petten, zeer  
 talrijk.

#### Polygonaceae.

- ✕ *Rumex Hydrolapathum* Huds. Texel, Tersch.,  
 Schiermonn. en verder algemeen.

- × *R. maximus* Schreb. Koningsbosch bij Overveen.
- × *R. crispus* L. Texel, Vlieland, Terschell., Schierm.,  
en verder algemeen.
- × *R. pratensis* M. et. K. Schiermonn., Vogelenzang, 's Hage.
- × *R. obtusifolius* L. Texel, Vliel., Amel., Schierm.,  
Kennemerland (talrijk), 's Hage, Naaldwijk, Voorne.
- × *R. conglomeratus* Murray. Texel, Schierm., Heilo,  
Bergen, Overveen, Naaldwijk, 's Hage.
- × *R. sanguineus* L. Texel, Vlieland, Velsen, Aardenhout.
- × *R. palustris* Sm. Terschelling, Ameland, Overveen,  
Naaldwijk, Voorne.
- × *R. maritimus* L. Texel, Vlieland, Velsen, Waterleiding, Bent-  
veld, Overveen uit opgegraven kleigr. Wassenaar, Kat-  
wijk. — Veel in natte duinvlakten.
- R. Acetosa* L. Allerwege.
- R. Acetosella* L. Allerwege.
- Polygonum Bistorta* L. Bloemendaal, Haarl.Hout.
- × *P. amphibium* L. Allerwege.
- P. pallidum* Wither. Texel, Ameland.
- P. nodosum* Pers. Texel, Schierm., Bentveld, Overveen,  
uit opgr. kleigrond, Naaldwijk, Voorne.
- P. Persicaria* L. Allerwege.
- P. mite* Schr. Naaldwijk, Bentveld.
- × *P. Hydropiper* L. Bergen, Heemstede, Naaldwijk,  
Wassenaar, Walcheren.
- P. minus* Huds. Voorne.
- P. aviculare* L. Allerwege.
- P. Convolvulus* L. Al de eilanden. Kennemerland, Waalsdorp,  
Naaldwijk, Voorne.
- P. dumetorum* L. Aardenhout, Haarlemmerhout, Voorne,  
Wassenaar.
- P. Fagopyrum* L. (Verwilderd). Hier en daar.
- P. tataricum* L. Naaldwijk.

#### Thymeleae.

- Daphne Mezereum* L.  $\beta$ . floribus albidis, fruct. lutesc.  
Talrijk op Duinenberg bij Velsen.

**Elaeagneae.**

- + *Hippophaë rhamnoides* L. Al de eilanden (behalve Rot-  
tum?) zeer veel op Eierland en Schiermonn., niet  
algemeen op Tersch. Callandsoog — Petten talrijk;  
Bergen — Schoorl niet algemeen; Castricum niet  
algemeen. — Zeer algemeen op de duinen van Velsen,  
Bloemendaal, Vogelenzang, Noordwijk, Wassenaar en  
Naaldwijk; niet talrijk aan den Hoek van Holland;  
algemeen op Voorne en in de Zeeuwsche duinen.

**Aristolochieae.**

- Aristolochia Clematitis* L. Ameland, Egmond—binnen; Castricum — Baklum, Velsereind — Breesaap zeer talrijk;  
Koningsbosch achter Overveen, Boekenrode bij den  
Aardenhout. — Waarschijnlijk in oude tijden uit  
kloostertuinen ontsnapt en verwilderd.

**Empetreae.**

- Empetrum nigrum* L. Texel, Terschelling, Petter duinen, Bergen — Schoorl, talrijk.

**Euphorbiaceae.**

- Buxus sempervirens* L. Achter Brederode en Wassenaar zeldzaam.
- Euphorbia Helioscopia* L. Al de eilanden, Kennemerl. Naaldwijk, Voorne, hier en daar talrijk.
- E. Cyparissias* L. Kuilenburg bij Vogelenzang, uit opgewerkten slootgrond, talrijk, Voorne (zeldz.).
- × *E. palustris* L. Duinen ten zuide van Rockanje, zeldz.
- E. Esula* L. Heemskerk langs bouwland, Wijk a/z., op de duinen vlak aan zee, Schapenduin bij Bloemendaal. (Zie Oudemans in Kruidk. Arch. 1871). Westl.
- + *E. Paralias* L. Duinen bij Oostvoorne zeldz. (Nieuwe Diep, Zandvoort, Katwijk, Scheveningen, Wijk a/z., 's Gravezande, niet terug gevonden).
- E. Peplus* L. Texel, Vlieland, Tersch., Ameland, Naaldwijk, Voorne (vrij algemeen). Niet in Kennemerland.

*E. exigua* L. Westland, (Schouwen).

*Mercurialis annua* L. (Wassenaar) Voorne.

### Urticeae.

*Urtica urens* L. Allerwege.

*U. dioica* L. Allerwege.

*Parietaria erecta* M. et K. Vroeger bij Brederode en op Oost-Voorne; thans aldaar verdwenen. In een tuin te Naaldwijk.

*Humulus Lupulus* L. Texel, Terschelling, Hollandsche duinen en Voorne, algemeen in boschjes aan de landzijde.

*Ulmus campestris* L. Algemeen aangeplant.

+ *U. suberosa* Ehrh. Niet op de eilanden. Talrijk langs den duinkant, bij Schoorl en Bergen en in geheel Kennemerland; — Wassenaar. Niet talrijk op Voorne. — Bijna uitgestorven in den Haarlemmerhout.

### Juglandaeae.

*Juglans Regia* L. Verw. op de duinhelling bij Overveen.

### Cupuliferae.

*Fagus sylvatica* L. Veel aangeplant. Texel op den berg. Verwilderd (wild?) bij Bergen, Overveen, Bloemendaal en in vele bosschen langs den duinkant. Staalduin, Oostvoorne.

*Quercus sessiliflora* Sm. Duin bij Naaldwijk.

*Q. pedunculata* Ehrh. Overal op de Holl. en Zeeuwsche duinen, oostelijke zijde; ook op Texel op den berg door mij gevonden. Niet vermeld op de overige eilanden.

*Corylus Avellana* L. Niet op de eilanden. Talrijk en zeer vruchtdragend bij Bergen en Schoorl. Velsen en het overige Kennemerland, hier en daar verspreid, weinig vruchtdragend. Voorne, zeldz.

*Carpinus Betulus* L. Hier en daar aangeplant.

### Salicineae.

*Salix fragilis* L. Var.  $\gamma$ . Russeliana. Achter Overveen. †

- S. alba* L. Achter Overveen, Naaldwijk, Voorne. Veel aangeplant. † †. Ook op Eierland door mij gevonden.
- S. Amygdalina* L. Leiduin, Waterleiding. † †. Ook op Eierland door mij gevonden.
- β. concolor*, achter Overveen, (Katwijk) † †.
- S. undulata* Ehrh. Waterleiding, Leiduin † †.
- S. purpurea* L. Bij Brederode, Overveen en Bentveld † †. Voorne.
- S. mollissima* Ehrh. Schapenduin bij Bloemendaal, Middenduin, Overveen.
- S. viminalis* L. Castricum, Bentveld, Waterleiding, Aardenhout, Schoten, † †. Staalduin, Voorne. Ook op Eierland door mij gevonden.
- S. stipularis*. Sm. Overveen, Bentveld, tot op de toppen der duinen. †.
- S. Smithiana* W. Schiermonnikoog.
- S. acuminata*. Sm. — Overveen, Bentveld. Zeer veel op en bij de binnenduinen van Bennebroek. † †.
- S. incana* Schrank. Scheveningen.
- S. cinerea* L. Bentveld. † †.
- S. grandifolia* Ser. Bentveld.
- S. Caprea* L. Terschelling, Schiermonnikoog. Verder algemeen langs en op de duinen. † †.
- S. aurita* L. Vlieland, Ameland, Bergen, Schoorl (talrijk), Petterduinen; Bloemendaalsche duinen, Monster † †.
- S. depressa* L. Bennebroeker binnenduinen †.
- S. phylicifolia* L. *β. laurina*. Achter 't gesticht Meerenberg. †
- S. repens* L. Allerwege.
- α. vulgaris*. Alleen op Texel.
- β. fusca*. Kennemerland, Wassenaar, Naaldwijk, Walcheren.
- γ. + argentea*. Texel, Vlieland, Terschell., Kennemerland algemeen, Wassenaar, Katwijk, Naaldwijk, Walcheren.
- δ. + leiocarpa*. Terschelling, Overveen, Waterleiding, Wassenaar, Katwijk.
- Populus alba* L. Kennemerland, Katwijk, Wassenaar, Voorne,



Walcheren meestal †. Ook op Texel door mij gevonden.

*P. canescens* Sm. Bergen — Schoorl, Overveen — Bloemendaal, 's Hage, Voorne, talrijker dan de vorige. Meest †; hier en daar †.

*P. tremula* L. Overal behalve op de eilanden. — Talrijk in Kennemerland † zeldzamer †.

*P. pyramidalis* Roz. Aangeplant.

*P. nigra* L. Texel, Vlieland, Kennemerl., Naaldwijk, Voorne, Walcheren. Meest †, zeldzamer †.

*P. monilifera* Ait. Kennemerland zeer talrijk aangeplant en verwilderd. Voorne †. —

#### Betulineae.

*Betula alba* L. Texel, Terschelling, Ameland, Schiermonn., en verder overal in de duinpannen en langs den duinkant. —

*B. pubescens* Ehrh. Velsen, Bloemendaal, Zandvoort, Wassenaar, Walcheren.

*Alnus glutinosa* Gärtn. Bergen, Heilo talrijk, Heerenduinen bij Velsen, Bloemendaal, Overveen, Noordwijk (talrijk), Voorne. Ook op Texel door mij gevonden.

#### Myricaceae.

*Myrica Gale* L. Terschelling, Schoorl—Bergen talrijk, (Noordwijkerhout).

#### Coniferae.

*Taxus baccata* L. Aangeplant en verwilderd. Bloemendaalsche bosch.

*Juniperus communis* L. Texel, Bergen, Bloemendaal, Wijk a/z., Zandvoort, Overveen, Velsen, Waalsdorp, Voorne, verspreid.

*Pinus sylvestris* L. Texel, Bergen, Castricum, Velsen, Bloemendaal, Overveen, Vogelenzang, Noordwijk, — talrijk op de Heerenduinen bij Velsen en op al de binnenduinen van Holland.

- P. Pinaster* Ait. Texel, Castricum, Heerenduinen, Overveen, Vogelenzang (aangeplant).  
*Abies excelsa* D.C. Bergerbosch veel, Bloemendaal, binnenduinen veel.  
*A. pectinata* D.C. Zeer talrijk verwilderd in de bosschen aan den duinkant van Kennemerland, inzonderheid bij Velsen, Bloemendaal en Vogelenzang.

## MONOCOTYLEDONEAE.

**Hydrocharideae.**

- × *Stratiotes Aloides* L. Bentveld, Vogelenzang, Aardenhout, Naaldwijk. — Zeldzaam op Voorne. Ontbreekt op de eilanden.  
 × *Hydrocharis Morsus ranae* L. Texel, Terschell., Heilo, Bloemendaal, Naaldwijk, Voorne, Schouwen.  
 × *Elodea canadensis* Mchx. Kennem. (alg)., Voorne (alg).

**Alismaceae.**

- × *Alisma Plantago* L. Eilanden behalve Rottum. Callandssoog — Petten, Kennemerland, Naaldwijk. Veel in natte duinpannen.  
     *γ. graminifolium* Koch. Bij Naaldwijk.  
 × *A. ranunculoides* L. Texel, Vlieland, Terschelling, Kennemerland, Voorne, Schouwen.  
 × *Sagittaria sagittaeifolia* L. Niet op de eilanden. Kennemerland talrijk, Wassenaar, Naaldwijk. Niet op Voorne.

**Butomeae.**

- × *Butomus umbellatus* L. Texel, Ameland, Kennemerland, Naaldwijk, Voorne, Schouwen. — Veel in de Bloemendaalsche duinpannen, in natte jaren met *Typha latifolia* enz.; verdwijnen weder in drooge jaren.

**Juncagineae.**

- × *Triglochin maritimum* L. Al de eilanden. Bergen, Zandvoort, Katwijk, Naaldwijk, Schouwen, Walcheren.  
 × *T. palustre* L. Al de eilanden. — Velserkanaal, Heemstede, Wassenaar.

**Potameae.**

- × **Potamogeton natans** *L.* Al de eilanden. Callandsoog —  
Petten, Kennemerland, Voorne.
- × *P. oblongus* *Viv.* Texel, Vlieland.
- × *P. fluitans* *Roth.* Terschelling.
- × *P. rufescens* *Schrad.* Noordwijkerhout.
- × *P. Hornemannii* *Meijer.* Texel, Wassenaar.
- × *P. gramineus* *L.* Texel, Terschelling, Voorne.  
    *β. heterophyllus* *Fries.* Bentveld.
- × *P. lucens* *L.* Texel, Tersch., Overveen, Bennebroek, Naaldwijk.
- × *P. praelongus* *Wulf.* Overveen, Katwijk, Noordwijk.
- × *P. perfoliatus* *L.* Overveen, Katwijk, Wassenaar, Naaldwijk,  
    Voorne.
- × *P. crispus* *L.* Texel, Overveen, Naaldwijk, Voorne.
- × *P. compressus* *L.* Texel, Overveen, Bentveld.
- × *P. acutifolius* *Link.* Noordwijkerhout.
- × *P. pusillus* *L. α. major* *Fries.* Texel, Bergen, Mariënb.,  
    Waalsdorp, Naaldwijk.  
    *β. vulgaris* *Fries.* Naaldwijk.
- × *P. pectinatus* *L.* Texel, Ameland, Terschell., Schier-  
    monnikoog, (Helder), Bloemendaal, Staalduin.
- × *P. densus* *L.* Castricum, Bloemendaal, Velserkanaal in  
    overgroote menigte in de uitgegraven plassen. Noord-  
    wijkerhout, Katwijk.
- × *Ruppia maritima* *L.* Schouwen.
- × *R. rostellata* *Koch.* Texel, Schiermonnikoog, Rottum.
- × *Zannichellia palustris* *L.* Terschelling, Heilo,  
    Santpoort, Naaldwijk.
- × *Z. pedicellata* *Fries.* Texel, Hoek van Holland.

**Najadene.**

- × *Zostera marina* *L.* Al de eilanden, Breesaap (Strand)  
    Hoek van Holland.
- × *Z. nana* *Roth.* Texel, Vlieland, Schiermonnikoog.

**Lemnaceae.**

- × *Lemna trisulca* *L.* Texel, Terschelling, Ameland,  
    Kennemerland, Voorne.

- × *L. polyrrhiza* *L.* Texel, Kennemerland, Naaldwijk, Voorne.
- × *L. minor* *L.* Texel, Terschelling, Schiermonnikoog, Kennemerland, Naaldwijk, Voorne (niet algemeen).
- × *L. gibba* *L.* Texel, Voorne, Naaldwijk.

#### Typhaceae.

- × *Typha angustifolia* *L.* Texel, Amel., Schierm., Petten, Kennemerl., Naaldwijk, Voorne. In natte duinpannen.
- × *T. latifolia* *L.* Texel, Terschelling, Schiermonn., Kennemerland, Voorne, Naaldwijk. — In natte duinpannen.
- × *Sparganium ramosum* *Huds.* Texel, Terschelling, Ameland, Kennemerland, Naaldwijk, Voorne.
- × *S. simplex* *Huds.* Kennemerland, Naaldwijk.
- × *S. minimum* *Fries.* Texel.

#### Aroideae.

- × *Arum maculatum* *L.* en *β. immaculatum.* Overveen, Berkenrode, Haagsche bosch, (Walcheren).
- × *A. italicum* *Mill.* Overveen, Bennebroek, ('s Hage, Walcheren).
- × *Acorus Calamus* *L.* Kennem., zeer talr. vooral bij Haarlem, Naaldwijk. Niet op de eilanden; niet op Voorne.

#### Orchideae.

- × *Orchis Morio* *L.* Texel, Terschelling, Ameland, Schiermonn., Bergen, Breesaap, Vogelenzang, Bentveld, Noordwijk, Katwijk, Wassenaar, Naaldwijk, Voorne (vrij alg.), Walcheren.
- × *O. maculata* *L.* Texel, Terschell., Heemskerk, Bloemendaal, Vogelenzang, Bentveld, Voorne.
- × *O. latifolia* *L.*, forma *dunensis.* Texel, Ameland, Schiermonnikoog, Callandsoog — Petten, Kennemerland, Naaldwijk, Voorne, Wassenaar.
- × *O. incarnata* *L.* Al de eilanden. Castricum, Rozenwater bij Bentveld, Segveld bij Vogelenzang, — Eikenduinen.
- × + *O. angustifolia* *Wimm.* Segveld, (1 exempl.)

- × *Anacamptis pyramidalis* Rich. — Heerenduin, Bloemendaal, Voorne bij den Maasmond.
- × *Gymnadenia conopsea* R.Br. Texel, Ameland, Schiermonn., Wijk a/z, Bloemendaal, Velsen, Bentveld, Wassenaar, Staalduin, Voorne. —
- × *Platanthera bifolia* Rich. Texel, Vlieland, Ameland.
- × *Herminium Monorchis* R.Br. Schiermonn., Velsen, Bentveld op de hoogte; Vogelenzang, Noordwijkerhout, binnenduinen van Heemstede, Wassenaar, Voorne.
- Epipactis latifolia* All. Ameland, Schiermonn., Kennemerland, Wassenaar, Noordland bij Naaldwijk.
- E. atrorubens* Hoffm. Schiermonnikoog, Voorne.
- × *E. palustris* Crantz. Al de eilanden en verder over de geheele duinstreek verspreid.
- × *Listera ovata* R.Br. Ameland, Schiermonnikoog en verder over de geheele duinstreek.
- × *Spiranthes autumnalis* Rich. Ameland.
- × *Sturmia Loeselii* Rchb. Texel, Schiermonn., (Zandv.), Katwijk, Wassenaar, Wilhaak bij Naaldwijk, Voorne.
- × *Malaxis paludosa* Sw. Texel.

#### Irideae.

- Crocus vernus* L. In de Haarlemsche duinbosschen, hier en daar verwilderd.
- × *Iris Pseudacorus* L. Texel, Terschell., Kennemerl., Naaldwijk, Voorne. Talr. in de vlakten van het Heerenduin (Velsen).

#### Amaryllideae.

- Narcissus poeticus* L. In de duinen van Overveen en Bentveld; 's Hage en Loosduinen. (verwilderd?)
- × *N. Pseudonarcissus* L. Overveen, Bennebroek, Naaldwijk. (verwilderd?)
  - × *Leucoium aestivum* L. Leidsche vaart bij Haarlem, Maasdijk bij Leiden.
  - Galanthus nivalis* L. Bergen — Schoorl, Bloemendaal, Velsen, Overveen, Vogelenzang, Heemstede, Naaldwijk, Voorne (zeldzaam). Op verschillende plaatsen talrijk.

## Asparageae.

- Asparagus officinalis* L. Ameland, Schiermonn., en verder over de geheele dnnreeks.  
 $\beta$ . *maritima*. Kennemerl., Katwijk, Scheveningen.  
 $\gamma$ . *stricta*. Scheveningen, Wassenaar.  
*Convallaria Polygonatum* L. Niet op de eilanden. Duinen van Bloemendaal en Overveen zeer talrijk. Staalduin.  
 $\beta$ . *bracteata*. Overveen, Scheveningen.  
*C. multiflora* L. Overveen, Bennebroek zeldz., 's Hage — Scheveningen.  
 $\beta$ . *bracteata*. Haagsche Bosch. Voorne (zeldz.)  
*C. majalis* L. Texel, Velsen — Bloemendaal — Overveen, Heemstede, Noordwijk, Zorgvliet bij 's Hage algemeen, Loosduinen. Niet op Voorne.  
*Majanthemum bifolium* DC. Haagsche bosch.

## Liliaceae.

- Tulipa sylvestris* L. Bloemendaalsche bosch.  
 $\times$  *Fritillaria Meleagris* L. Bij Oegstgeest. Loosduinen, 's Hage.  
 $+$  *Lilium Martagon* L. Vogelenzang, Overveen, in hakhout.  
*Ornithogalum umbellatum* L. Overveen — Vogelenzang, Haarlemmerhout, Naaldwijk, Voorne.  
*O. nutans* L. Velsen, Bloemendaal, Overveen — Haarlem, Staalduin, Walcheren.  
*Gagea stenopetala* Richb. Bij Velsen.  
*Scilla bifolia* L. 's Hage, Walcheren.  
 $\times$  *Allium ursinum* L. Bergen — Egmond, Brederode, Bloemend., Overveen, Haarl.Hout, Walcheren. ('s Hage).  
*A. vineale* L. Vlieland, Kennemerl. alg., Naaldwijk Voorne.  
*A. oleraceum* L. Heilo, Velsen, Bloemendaal, Voorne.  
 $\beta$ . *latifolium* Koch Breesaap.  
*A. carinatum* L. (Wassenaar).  
*Endymion nutans* Dum. Velsen, Overveen, Aardenhout, Haarlemmerhout, Bentveld, Vogelenzang, Berkenrode, Haagsche Bosch, Zorgvliet bij 's Hage zeer talrijk, Loosduinen, Monster, Walcheren.

flor. ros. Bentveld, Overveen, Zorgvliet.

» alb. Berkenrode, Overveen, Aardenhout.

*Muscari botryoides* Mill. Overveen zeldz., (Walcheren).

*Narthecium ossifragum* Huds. Ameland.

### Juncaceae.

× *Juncus maritimus* Lam. Texel, Schiermonnikoog, 's Gravensande.

× *J. conglomeratus* L. Eilanden behalve Rottum; Vogelenzang, Waalsdorp, Voorne.

× *J. effusus* L. Texel, Terschelling, Schiermonn., Kennemerland, en over de geheele duinstreek.

β. *conglomeratus*. Waalsdorp.

× *J. balticus* W. Terschell.; algemeen op Vlieland.

× *J. diffusus* Hoppe. Walcheren.

× *J. glaucus* Ehrh. Katwijk, Wassenaar, Walcheren.

× *J. pygmaeus* Thuil. Vlieland, Terschelling, (Overveen).

β. *umbelloïdes*. Terschelling.

× *J. triandrus* Gouan. Terschelling

× *J. obtusiflorus* Ehrh. Texel, Terschelling, Bentveld, Wassenaar, Staalduin, Schouwen.

× *J. sylvaticus* Reich. Texel, Schiermonn. Bij Zandvoort.

× *J. lamprocarpus* Ehrh. Al de Eilanden behalve Rottum. Verder algemeen.

× *J. alpinus* Vill. Al de eilanden behalve Rottum; — Wassenaar, Zandvoort, Schouwen.

× *J. supinus* Moench. Texel, Vlieland, Terschell., Voorne.

δ. *pygmaeus*. Vlieland.

× *J. squarrosus* L. Texel, Terschelling, Vlieland, Ameland, Voorne.

× *J. compressus* Jacq. Al de eilanden behalve Vlieland. Verder algemeen.

× *J. Gerardi* Lois. Al de eilanden behalve Rottum. In Kennemerland algemeen; ook op de binnenduinen.

× *J. bufonius* L. Al de eilanden, beh., Rottum. Verder alg.

β. *congestus*. Texel, Vlieland, Rottum, (Overveen).

× *Luzula pilosa* W. Haagsche bosch.

- × *L. campestris* D.C. Al de eilanden beh. Rottum. Verder alg.
- × *L. multiflora* Lej. Rozenwater bij Bentveld zeldzaam.  
      $\gamma$ . *congesta*. Texel, Terschelling.

#### Cyperaceae.

- × (*Cyperus flavescens* L.) Wassenaar.
- × *Schoenus nigricans* L. Overal in duinpannen. Voor Rottum niet vermeld.
- × *Cladium Mariscus* R.Br. Texel, Velsen, Bloemendaal, Vogelenzang, Wassenaar, Voorne.
- × *Rhynchospora alba* Vahl. Texel, Ameland.
- × *R. fusca* R.S. Texel, Ameland.
- × *Heleocharis palustris* R.Br. Algemeen.  
      $\gamma$ . *arenaria*. Algemeen.
- × *H. uniglumis* Link. Vlieland, Terschelling, Schiermonn., Voorne, 's Hage.
- × *H. multicaulis* Sm. Texel, Ameland, Hoek v. Holland.
- × *H. acicularis* R. Br. Texel.
- × *Scirpus caespitosus* L. Texel
- × *S. pauciflorus* Lightf. Al de eilanden beh. Rottum, Wijk a/z., Katwijk, Overveen, Zandvoort, Voorne (zeldz.) Hier en daar.
- × *S. fluitans* L. Texel.
- × *S. setaceus*. L. Texel, Vlieland, Castricum, Overveen, Loosduinen.
- × *S. lacustris* L. Texel, Terschell., Amel., Schierm., Heilo, Westl., Vooone.
- × *S. Tabernaemontani* Gm. Texel, Terschell., Amel., Schierm., Kennemerland, (algem.) Voorne (algemeen.)
- × *S. Rothii* Hoppe. Hoek van Holland.
- × *S. maritimus* L. Texel, Terschell., Amel., Schierm., Heilo, Overveen, Westl., Voorne.  
      $\beta$ . *compactus* Velserkanaal.  
      $\gamma$ . *macrostachys* Westland.
- × *S. sylvaticus* L. Westland.
- × *S. compressus* P. Texel, Heemskerk, Katwijk, Westl., Rockanje. Hier en daar.



- × *S. rufus* *Schrad.* Texel, Ameland.
- × *Eriophorum angustifolium* *Roth.* Eilanden, behalve Rottum. — Callandsoog—Petten, Bergen—Egmond, Castricum; niet in de duinen van Bloemendaal, Velsen, Overveen en Vogelenzang. — Vermeld onder Wassenaar, Noordwijkerhout, in het Westland, op Walcheren en Voorne. In de lage gronden bij Haarlem hier en daar talrijk.
- × *Carex dioica* *L.* Texel.
- × *C. pulicaris* *L.* Texel, Bentveld, Breesaap, Noordwijkerhout.
- × *C. disticha* *Huds.* Texel, Ameland, Schierm., Heemskerk, Vogelenzang, Noordwijk, Westland, Voorne.
- C. arenaria** *L.* Algemeen.
  - γ. *pseudoarenaria* *Rehb.* Terschell.
- × *C. vulpina* *L.* Texel, Terschell., Schierm., bij Overveen; zeldz. op Voorne.
- × *C. muricata* *L.* Texel, 's Hage, Westland, Voorne.
- × *C. teretiuscula* *Good.* Texel, Bentveld.
- × *C. paniculata* *L.* Texel, Bergen, in Kennemerland zeer algem.
- × *C. stellulata* *Good.* Texel, Terschell.
- × *C. leporina* *L.* Vlieland, Castricum, Haarlemmerhout, Vogelenzang, Veenenburg, Westland.
  - β. *argyroglochin.* Texel.
- × *C. vulgaris* *Fries.* Eilanden behalve Rottum, Kennemerland, Noordwijk, Westland, Voorne.
- C. trinervis** *Degl.* Al de eilanden; overal in de Hollandsche en Zeeuwsche duinen en pannen en ook op de dorre duinhellingen. Bergen—Schoorl talrijk, Velsen, Bloemendaal — Vogelenzang, Wassenaar, Noordland bij Naaldwijk, Voorne, Schouwen, Walcheren.
- × *C. caespitosa* *L.* Texel, Schiermonn., Overveen, Bloemendaal, Haarlemmerhout.
- × *C. stricta* *Good.* Schiermonn., Bloemendaal bij 't Meertje.
- × *C. acuta* *L.* Boekenrode, Bentveld, Brouwerskolk bij Haarlem. Ontbreekt op de eilanden.
  - Var. longigluma* *Flor. Bat.* Mariënbosch. —

- × *C. pilulifera* *L.* Ameland, Schiermonn., Noordwijkerhout.
- × *C. praecox* *Jacq.* Ontbreekt op de eilanden. Boekenrode, Heemstede, Lisse, Noordwijkerhout, Katwijk, Voorne.
- × *C. panicea* *L.* Texel, Vlieland, Amel., Castricum (alg.), Velserduin (algem.), Noordwijkerhout, Katwijk, Wassenaar; Voorne (zeldz.)
- × *C. glauca* *Scop.* Al de eiland. Brouwerskolk en Overveen bij Kraantjelek, Groenendaal bij Heemstede, Vogelenzang, Noordwijkerhout, Westland, Voorne.
- × *C. flava* *L.* Texel, Ameland, Schierm., Bergen—Schoorl (talrijk), Wassenaar, Westland.
- × *C. Oederi* *Ehrh.* Eilanden behalve Rottum. Bergen — Schoorl; Bloemendaal—Overveen; Wassen., Loosduinen, Voorne.
- × *C. extensa* *Good.* Texel
- × *C. Hornschuchiana* *Hoffm.* Texel.
- × *C. distans* *L.* Al de eilanden; Helder. Ontbreekt in Kennemerland.
- × *C. biligularis* *Dum.* Schouwen.
- × *C. Pseudocyperus* *L.* Texel, Terschelling, Overveen, Vogelenzang (zeldz.), Oostvoorne (zeldz.), Naaldwijk.
- × *C. ampullacea* *Good.* Texel, Terschell. (Zandvoort, Bentveld.)
- × *C. paludosa* *Good.* Texel, Berkenrode, Staalduin.
- × *C. riparia* *Curt.* Texel, Schiermonn., Velserkanaal, Overveen, Haarlemmerhout, Westland, Voorne. —
- × *C. filiformis* *L.* Texel.
- × *C. hirta* *L.* Texel, Bentveld, Breesaap, Haarlemmerout, Hillegom, Leiduin, Katwijk, Naaldwijk, Voorne.

#### Gramineae.

- Panicum glabrum* *Gaud.* — Bij 't gesticht Meerenberg, en de Renbaan onder Bentveld, Westland, Noordwijkerhout.
- P. Crus Galli* *L.* Bij Haarlem en Noordwijk op tuingrond.
- Setaria viridis* *P. B.* — Langs den Bloemend. weg en op Lindenheuvel; Naaldwijk bij Bentveld, Brederosche

- duinen, Middenduin bij Overveen, in aardappelvelden.  
Noordwijk, Westland, Wassenaar.
- S. verticillata* *P. B.* Westland.
- Phalaris canariensis* *L.* Verspreid en niet blijvend.  
Terschelling, Santpoort, Overveen, Naaldwijk.
- P. arundinacea* *L.* Texel, Ameland. Schiermonn., Kennemerland, Westland, Voorne, doch niet veel in de eigenlijke duinsreek.
- × *Hierochloa odorata* *Wahl.* Mariënbosch bij Bentveld  
in lage kleiachtige gronden, Groenendaal bij Heemstede. Walcheren.
- Anthoxanthum odoratum* *L.* Eilanden behalve Rottum. — Bergen, Heilo, Heemskerk, Castricum, Velsen (algemeen), Bloemendaal enz., en verder overal.
- Alopecurus pratensis* *L.* Texel, Tersch., Ameland, Schiermonn., Bloemendaal, Westland, Voorne, Walcheren, langs den duinkant.
- A. agrestis* *L.* Texel; bij Haarlem verspreid, doch niet blijvend. Westland, — Voorne, (vrij algem.)
- A. bulbosus* *L.* Santpoort op een muur; Polderhaak (Westl.) Voorne, algem. op Uiterwaarden.
- × *A. geniculatus* *L.* Al de eilanden. Velserkanaal (talrijk), Leiduin, Westland, Voorne. — Talrijk op drooggemaakte en aangeslibde plaatsen.  
β. *bulbosus*. Westland.
- Phleum arenarium* *L.* Al de eilanden, Kennemerland, vooral achter Overveen zeer talrijk; Westl., Voorne, Zeeuw-sche duinen.
- P. pratense* *L.* Vlieland, Ameland, Kennemerland en verder overal.  
β. *nodosum*. Bloemendaal talrijk, Kraantjelek bij Overveen; Westland.
- Chamaerops minima* *Borkh.* Duin bij Zorgvliet.
- Cynodon Dactylon* *Pers.* Zandwal bij Monster.
- Agrostis stolonifera* *L.* Al de eilanden. — Lage, natte duinvlakten bij Zantvoort, Velserkanaal, Westland, Voorne.

- β. gigantea* Koch. Westland.  
*δ. maritima* Koch. — Al de eilanden. Bergen—Schoorl,  
 Zandvoort, Boekenrode.
- Agrostis vulgaris* L. Texel, Terschell., Ameland,  
 Schierm., en verder allerwege.
- A. canina* L. Texel, Terschell., Wassenaar.
- Apera spica-venti* P. B. Texel, Tersch., Ameland, Breesaap, Heemskerk, Westland, Voorne. — In korenlanden.
- Deschampsia caespitosa* P. B. Westland.
- Calamagrostis Halleriana* D.C. {Manpad bij Heemstede op een muur.  
 (C. littorea D.C.) Katwijk? Heemstede?
- C. Epigeios* Roth. Allerwege over de geheele duinstreek. Ook op de binnenduinen.
- Psamma arenaria* R.S. Allerwege over de geheele duinstreek. Minder op de binnenduinen. Komt mij minder natuurlijk groeiende voor dan de voorgaande soort.
- + *P. baltica* R.S. Eilanden behalve Ameland. Vermeld voor Bentveld en Scheveningen K.K. Arch. III. — In Kennemerland echter niet door mij gevonden. — Ons land is dus zeker een der zuidelijkste grenzen van het gebied dezer plant.
- Milium effusum* L. Bloemendaalsche bosch, Berkenrode, Haagsche bosch, Monster. Schijnt in de andere bosschen bij Haarlem uitgestorven.
- + *M. scabrum* Merlet. Onder Bloemendaal op sommige plaatsen talrijk in het hakhout, als op Wildhoef, de Rijp, Buitenrijp; verder Middenduin en Duinvliet bij Overveen; Bentveld, Breesaap, Katwijk, Scheveningen, Noordwijk.
- × *Phragmites communis* Trin. — Overal talrijk in de lage duinstreken, ook zelfs waar niet altijd waterplassen zijn. — Bedekt eene uitgestrekte oppervlakte bij het Zwanenwater (Callandsoog).  
 forma caule repente op Grind.
- Koeleria cristata* Pers. Texel, Bloemendaal — Overveen, waar

ik groote oppervlakten op de hooggelegen hellingen  
er mede bedekt zag. — Wassenaar, Scheveningen,  
Staalduin, Voorne (vrij zeldzaam).

*β. gracilis.* Bloemendaal in hakhout.

× *Aira caespitosa* L. Bij Haarlem, Leidsche vaart en Bolwerk.

× *A. flexuosa* L. Texel.

***Corynephorus canescens* P. B.** Al de eilanden en over de  
geheele duinstreek, algemeen. Bij Voorne niet algem.

*Holcus lanatus* L. — Overal algemeen langs den duinkant.

*H. mollis* L. Texel, Ameland, Schierm., Breesaap, Haar-  
lemmerhout, Westland.

*Arrhenatherum elatius* M. et K. Haarlemmerhout,  
Castricum langs den straatweg, Aardenhout, Boeken-  
rode, zeldzaam. Ontbreekt op de eilanden.

*β. bulbosum.* Velsen, Velserbeek talr., Domburg.

*Avena fatua* L. Westland.

*A. pubescens* L. Ontbreekt op de eilanden. — Duinen achter  
Overveen talrijk, soms hooge hellingen en hogere  
vlakten bedekkend, en dan met ineengedrongen rood-  
achtig gekleurde aren. — Aardenhout, Bloemendaal,  
Bentveld talrijk, Noordwijkerhout, Westland, Scheve-  
ningen, Voorne (zeer algemeen).

*A. flavescens* L. Niet op de eilanden. Overveen, Benne-  
broek, Haarlemmerhout, Naaldwijk, Voorne niet veel.

*A. caryophylla* Wigg. Texel, Vliet., Terschell., Bloemend.  
bosch talrijk, Castricum, Boekenrode en Leiduin,  
(Bennebroek), Waalsdorp, Wassenaar, Westland.

*A. praeco* P.B. Eilanden behalve Rottum. Bergen, Marquette,  
Aardenhout, Overveen, Haarlemmerhout, Wassenaar,  
Noordwijk, Westland, Voorne (zeldzaam), Walcheren.

***Triodia decumbens* P.B.** Texel, Ameland, Schiermonn.,  
Breesaap, Vogelenzang — Veenenburg; Renbaan bij  
Zandvoort, Noordland bij Naaldwijk, Waalsdorp, Voor-  
ne. Niet algemeen.

*Melica ciliata* L. Schouwen.

- Briza media* L. Niet op de eilanden. Castricum, Wijk a/z., Heerenduin, Bloemendaal — Overveen, Brouwerskolk, Rozenwater bij Bentveld, Haarlemmerh., Groenendaal (Heemstede), bij troepjes hier en daar. Wassenaar, Westland, zeer algemeen op Voorne.
- Poa annua* L. Allerwege, (op Rottum niet.)  
      $\gamma$ . *nemoralis*. Schiermonnikoog.
- P. bulbosa* L. Katwijk, Noordwijk.
- P. nemoralis* L. Haarlemmerhout, Westland.
- P. fertilis* Host. Bloemendaal, Westland, Haagsche Bosch.
- P. trivialis* L. Texel, Vlieland, Schiermonn., Renbaan bij Zandvoort, Waterleiding id., Westland, Voorne.
- P. pratensis* L. Allerwege.  
      $\alpha$ . *latifolia* Weijhe. Terschelling.  
      $b$ . *humilis* Ehrh. Texel, Vliel., Overveen, Katwijk.  
      $c$ . *dunensis*. Al de eilanden. Kennemerland.  
      $\gamma$ . *angustifolia* Gaud. Rottum, Bloem. Bosch.  
          $a$ . *variegata*. Texel, Vlieland.  
      $\delta$ . *setacea* Molk en K. Muur op het Manpad.
- P. compressa* L. Texel, Bergen, Westland, Haarlem.
- × *Glyceria spectabilis* M. et K. Texel, Terschelling, Ameland, Overveen, Westland, Voorne.
- × *G. fluitans* R.Br. Eilanden beh. Rottum. Heilo, Velserkanaal, Haarlem, Vogelenzang, Westland, Voorne.
- × *G. distans* Wahl. Al de eilanden; bij Haarlem, Westl., Voorne (algemeen), Hoek van Holland.
- × *G. maritima* M. et K. Al de eil. — Niet in Kennemerl.
- × *G. aquatica* Presl. Castric., Velsen, Naaldw., Schouwen.
- × *Scelerochloa procumbens* P.B. Sparen bij Haarlem.
- S. rigida* Kunth. Staalduin.
- Molinia coerulea** Münch. forma *dunensis*. Texel, Terschelling, Amel., Schiermonn., Kennemerl. algemeen, Westland, Wassenaar, Katwijk. Niet op Voorne. Bij Bergen heidevorm, overigens de duinvorm.
- Dactylis glomerata* L. Allerwege. — Niet vermeld op Ameland en Rottum. Op de binnenduinen algemeen

- Cynosurus cristatus* L. Texel, Terschell., Ameland, Schiermonn., Kennemerland, Voorne, enz. Op de duinen zeldzaam.
- Festuca Myurus* Ehrh. Texel.  
*F. Sciuroides*, Roth. Op Texel en Walcheren.
- F. Bromoides* (L.) Koch. Texel, Terschelling, Ameland, Noordwijkerhout, Voorne.
- F. ovina* L. Al de eilanden en overal algemeen.  
*α. vulgaris*. Kennemerland.  
*β. tenuifolia*. Wassenaar, Noordwijk, Westland.
- F. duriuscula* L. Texel, Schiermonn., Kennemerland (algem.), Voorne, Westland.  
*var pubescens*. Middenduin (Overveen).
- F. rubra* L. Eilanden behalve op Rottum; Kennemerland algemeen, Westland.  
*β. villosa* Koch. *γ. dumetorum* Prod., Bloemendaal, Wassenaar, Katwijk.  
*δ. arenaria* Osb. Bloemendaal, Katwijk, Noordwijk, Westland, Schouwen, Texel, Vlieland, Terschelling, Ameland; zeer algemeen.
- × *F. gigantea* Vill. Bij Brederode en Berkenrode, Bergen en in het Westland.
- × *F. arundinacea* Schreb. Texel, Schierm., Velserkanaal, Wijk a/z., Overveen, Voorne, Westland.
- F. elatior* L. Texel, Schiermonn., Haarlemmerh., Westland
- F. loliacea* Huds. Voorne algemeen.
- Brachypodium sylvaticum* R. et S. (Bentveld), Schouwen.
- Bromus secalinus* L. Texel.  
*β. velutinus* Wassenaar.
- B. commutatus* Schrad. Texel, Terschell., Berkenrode, Westland.
- B. racemosus* L. Texel, Haarlem, Westland.
- B. mollis* L. Allerwege.
- B. hordeaceus* L. Terschell., Vliel., Walchersche duinen.
- B. sterilis* L. Texel, Schiermonn., Kennemerduinen zeer talr., Westland, Voorne, Zeeland.
- B. tectorum* L. Niet op de eilanden. Kennemerland zeer tal-

talrijk, vooral van Velsen tot Vogelenzang. Westland; in Zeeland niet.

*Triticum vulgare* Vill. Schiermonnikoog.

*T. junceum* L. Allerwege op de zeeduin.

*T. acutum* D.C. Zandvoort, Katwijk, Noordwijk, Naaldwijk, Walcheren.

*T. pungens* Pers (Zandvoort.)? Texel, Voorne, (Groene strand.)

*T. repens* L.  $\alpha$ . *vulgare* Döll. Allerwege op de duinen en in de duinpannen.

$\beta$ . *aristatum* Döll. Texel, Tersch., Schierm., Rottum.

$b$ . *glaucum* Döll. Texel, Terschelling, Schiermonn., Grind., Westland.

$\gamma$ . *littorale* Host. Schiermonnikoog.

*Secale Cereale* L. Kennemerduin. Verwilderd.

*Elymus arenarius* L. Allerwege op de zeeduin. Zeldzaam op Voorne.

*Triticum junceum* = *Hordeum* (*Elymus*) *arenarium*.

*T. strictum* Dethard. Terschell., *Holkema*.

*Hordeum murinum* L. Allerwege langs de wegen aan den duinkant.

*H. secalinum* L. Texel, Haarlem, Westland, Voorne.

*H. maritimum* With. Texel, Terschelling, Schiermonn., (Zandvoort).

*Lolium perenne* L. Allerwege

$b$ . *ramosum*. Overveen, Westland.  $c$ . *subsecundum*, Haarlem.

+ *L. multiflorum* Lam. Flor. Bat. 1133. Hondsbossche bij Petten.

*L. Linicola* Sond. Naaldwijk.

*Lepturus incurvatus* Trin. Texel, Schiermonn., Zeeland.

*Nardus stricta* L. Al de eilanden behalve Rottum. —

#### CRYPTOGAMAE.

##### *Equisetaceae.*

*Equisetum arvense* L. Texel, Terschelling, Ameland, Schiermonn., Kennemerland en verder algemeen.



forma serotina *Koch.* Bentveld.

f. decumbente *Koch.* Westland.

*E. sylvaticum* *L.* (Velserbosch) Voorne zeldzaam.

*E. palustre* *L.* Algemeen.

× *E. limosum* *L.* Allerwege. —

× *E. hyemale* *L.* Velsen. Bloemend., Loosduinen, Staald.

*E. variegatum* *Schleich.* Overveen, duinen ten zuiden van Zandvoort en bij de renbaan; Noordwijkerhout, Scheveningen, Wassenaar.

#### Marsileaceae.

× *Pilularia globulifera* *L.* Terschelling.

#### Lycopodiaceae.

× *Lycopodium inundatum* *L.* Texel, Westland.

#### Filices.

*Botrychium Lunaria* *Sw.* Terschell., Bergen, Castricum, Middenduin bij Overveen, Bentv. op het gazon onder boomen talrijk, Zwartveld (Vogelenzang), Waalsdorp, Walcheren.

× *Ophioglossum vulgatum* *L.* Texel, Schiermonn., Bergen. Achter 't gesticht Meerenberg, langs 't voetpad naar Zandvoort en in 't Hazenvlak (Vogelenzang). Wassenaar, Westland, Voorne, Walcheren, Scheveningen. —

*Polypodium vulgare* *L.* Allerwege, behalve op Ameland.

*Polystichum Thelypteris* *Roth.* Texel, Voorne.

*P. Filix mas* *Roth.* Heilo (talrijk), Velserbosch, Heemskerk (algem.), Duinendaal, Groenendaal (Heemstede) zeldz., Bloemendaal — Vogelenzang (zeldz.), Westl., Voorne (zeldz.)

*P. cristatum* *Roth.* Texel, Terschelling, Bergen, Heilo.

*P. spinulosum* *D.C.* Terschell., Velsen, Westland, Noordwijkerhout, Voorne.

β. *dilatatum* *Koch.* Texel, Terschelling, Bergen, Heilo, Heemskerk, Velserbeek, Schoten, Manpad, Haarlemmerhout, Westland.

*Cystopteris fragilis Bernh.* Berkenrode op een muur.  
Vogelenzang, (zeer zeldzaam).

*Asplenium Filix femina Bernh.* Bergerbosch niet talrijk.

× *A. Trichomanes L.* Texel, (Santpoort?)

*A. Ruta muraria L.* Texel, Ameland, Haarlem, Westland, Voorne.

*Pteris aquilina L.* Bergerbosch, Duinenberg bij Velsen, Koningsbosch bij Overveen, Hartenkamp, Groenendaal bij Heemstede, Elsbroek (Hillegom) (talrijk), Aardenhout (talrijk), Vogelenzang. — Talrijk op de binnenduinen. —

### Musci.

*Hypnum splendens Hedw.* Vlieland, Ameland, geheel Kennemerland, Noordwijk, Katwijk, Wassenaar, Westland, Walcheren. Algemeen op de minst dorre plaatsen van de Kennemerduinen.

*H. tamariscinum Hedw.* Ontbreekt op de eilanden. Kennemerland hier en daar zeldzaam, als: Schapenduinen, Elswout, Haarlemmerh., Groenend. bij Heemstede. — Noordwijk. Schijnt niet eigen te zijn aan alluviale gronden.

*H. abietinum L.* Kennemerland talrijk, ook op dorre gronden, tusschen *H. lutescens*, enz. Noordwijk, Katwijk, Staalduin.

× *H. filicinum L.* — Brouwerskolk bij Overveen, Katwijk, Wassenaar, Staalduin.

× *H. fluviale Sw.* Bloemendaal bij 't Meertje.

*H. Schreberi W.* Texel, Terschelling, Ameland, Bergen—Schoorl en geheel Kennemerland, vooral op beschaduwde plaatsen en op de binnenduinen onder dennen. Wassenaar, 's Hage, Walcheren.

*H. purum L.* Texel, Ameland, geheel Kennemerland, Noordwijk, Westland; — op de minder dorre plaatsen algm.

× *H. cuspidatum L.* — Eilanden behalve Rottum, geheel Kennemerland en Zuid-Holland, in waterkuilen en slooten.

- × *H. cordifolium* Hedw. Wassenaar, Bentveld.
- × *H. giganteum* Schpr. Texel.
- H. triquetrum* L. Eilanden behalve Rottum en verder de geheele duinreeks; meest op noordelijke hellingen en beschaduwde plaatsen.
- H. loreum* L. Ameland, Bergen en Bloemendaalsche bosch, Aardenhout, Haarlemmerhout. Niet algemeen.
- H. longirostrum* Ehrh. Haarlemmerhout, Bloemendaal, Lisse, Haagsche Bosch, Walcheren.
- H. squarrosus* L. Eilanden behalve Rottum. Verder de geheele duinreeks, meest op lage, vochtige plaatsen.
- × *H. stellatum* Schreb. γ. tenellum. Texel, Vlieland, Segveld (Vogelenzang), Noordwijkerhout, Wassenaar, Noordland bij Naaldwijk. Niet algemeen.
- + × *H. chrysophyllum* Brid. Noordwijkerhout.
- × *H. elodes*. Spruce. Bentveld, Noordwijkerhout, Wassenaar.
- × *H. aduncum* L. Ontbreekt op de eilanden. Bentveld, ten N. Zandvoorder straatweg, Noordwijkerhout, Katwijk, Wassenaar, Naaldwijk.
- × *H. fluitans* L. Bentveld, Haarlem, Katwijk.  
     ε. tenuissimum Haarlem.  
     ι. plumosum. Noordwijkerhout.
- × *H. lycopodioides* Schwaeg. Texel, Bentveld, Wassenaar.
- × *H. scorpioides* L. Texel, Callandsoog, Bentveld, Wassenaar.
- + *H. rugosum* Ehrh. Noordwijkerhout, Walcheren.
- × *H. molluscum* Hedw. Noordwijkerhout.
- H. cupressiforme* L. Texel, Ameland, Schierm., Rottum, verder algemeen.
- × *H. palustre* L. Bij Haarlem; niet op duingrond.
- H. praelongum* L. Haarlemmerh., Haagsche Bosch, Walcheren.
- H. Stokesii* Turn. Texel, Bloemendaal; algemeen in den Haarlemmerhout en het Haagsche Bosch.
- H. piliferum* Schreb. Haarlem (niet op duingrond).

- H. rutabulum* L. Texel en verder algemeen op het vasteland  
 + *H. Mildeanum* Schpr. Texel.  
 × *H. rivulare* Bruch. Haarlemmerh., Breesaap, Katwijk.  
*H. velutinum* L. Aardenhout, Lisse.  
*H. confertum* Dicks. Haarlem, Haagsche Bosch, Katwijk, Walcheren.  
 × *H. megapolitanum* Bland. Breesaap, Bloemendaal in een put, Katwijk.  
*H. murale* Neck. Brederode.  
*H. populeum* Hedw. Katwijk.  
*H. lutescens* Huds. Texel, Vlieland, Terschell., Ameland en verder overal op de Holl. en Zeeuwsche duinen. Na Barbula ruralis het talrijkst, ook op de hooge duinen.  
*H. albicans* Neck. Texel, Vlieland, Bentveld, Zandvoort, Katwijk, 's Hage, 's Gravesande, Walcheren.  
 × *H. riparium* L. var.  $\epsilon$ . *pseudostellatum* m. Zandvoort, Wassenaar, Texel.  
 × *H. undulatum* L. Haarlemmerh., Haagsche Bosch, zeldz.  
 × *H. sylvaticum* L. Noordwijk, Lisse, Walcheren.  
 × *H. denticulatum* L. Walcheren.  
*H. silesiacum* P. d. B. Bennebroekerbosch.  
 × *H. serpens* L. Onder Bloemendaal talrijk.  
*H. polyanthum* Schreb. Haarlem, niet op duingrond.  
*H. sericeum* L. In Kennemerl. zeer algm. Naaldwijk, Walcheren.  
*H. myurum* Poll. Haarlemmerhout, Bloemendaal, Lisse, Walcheren.  
*H. myosuroides* L. Boekenrode bij Haarlem.  
*H. Sendtneri* Schpr. Duinvallei bij Zandv. } Ned. KK. Arch.  
*H. polygamum* Sch. et G. Id. } Id. } IV 307.  
*Climacium dendroides* Web et Mohr. Vlieland, Schierm., talrijk op beschaduwde plaatsen in Kennemerland; met vrucht Aardenhout, Elswout, Buitenrijp, Vaart en Duin en Wildhoef.  
*Neckera crispa* Hedw. Bergen.  
*N. complanata* B. et S. — Duinendaal (Bloemendaal), Mariënbosch en Leiduin bij Vogelenzang, Westland.

- Onalia trichomanoïdes* *B. et S.* Zuidschalkwijk bij Haarlem.  
(Geen duingr.)
- Cryphaea heteromalla* *Brid.* Bloemendaal, Velserend, Zandvoort,  
Noordwijk, Westland.
- Leptodon Smithii* *Mohr.* Wassenaar
- Leskea polycarpa* *Hedw.* Schiermonnikoog.
- Anomodon viticulosus* *Hook et Tayl.* Westland.
- Antitrichia curtipendula* *Brid.* Wassenaar.
- Leucodon sciuroïdes* *Schwaegr.* Haarlemmerh., Bloemendaal, Wassenaar.
- Fontinalis antipyretica* *L.* Breesaap, Bentveld, Aardenhout, Boekenrode, Wassenaar.
- × *Cinclidotus riparius* *W. Arn.* Katwijk.
- Pogonatum aloïdes* *Brid.* Noordwijkerhout.
- P. nanum* *Brid.* Noordwijkerhout.
- Polytrichum commune* *L.* Texel, Tersch., Ameland,  
Noordwijkerhout, Wassenaar, Westland.
- P. formosum* *Hedw.* Texel, Terschelling, Ameland, Haarlemmerhout, Walcheren.
- P. juniperinum* *Hedw.* Texel, Bergen, Haarlemmerh., Bloemendaal, Noordwijk, Walcheren. — Algemeen op de lagere begroeide duinen van Kennemerland.
- P. piliferum* *Schreb.* Texel. Ameland, Haarlemmerhout, Noordwijk, Walcheren.
- Catharinea Callibryon* *Ehrh.* Texel, Bloemendaal, Haarlemmerhout (zeer talrijk); Haagsche Bosch.
- C. tenella* *Rochl.* Vlieland.
- Mnium undulatum* *Hedw.* Texel, talrijk onder Bloemendaal, Wassenaar, Walcheren.
- M. affine* *Bland.*  
β. *elatum* *Br. et Sch.* Bloemend. Bosch.
- M. cuspidatum* *Hedw.* Texel, Vlieland, Kennemerland, en Zuid-Holland algemeen. Walcheren.
- M. rostratum* *Schwaegr.* Westland.
- Mnium punctatum* *Hedw.* Bloemendaal, Lisse, Haagsche Bosch.
- M. hornum* *Hedw.* Texel, Vlieland, Haarlemmerh. (algemeen),

- Lisse, Haagsche Bosch, Westl., Walcheren, Schotŵen.
- × *Bryum cernuum* Br. et Sch. Texel, Bloemendaal, Zandvoort, Katwijk, Noordwijk.
- B. inclinatum* Br. et Sch. Texel, Noordwijk, Katwijk, Wassenaar.
- B. nutans* Schreb. Vlieland, Wassenaar.
- B. annotinum* Hedw. Vlieland, Schiermonnikoog.
- × *B. carneum* L. Kanaal bij Katwijk.
- B. pyriforme* Hedw. Rottum.
- × *B. torquescens* Br. et. S. Noordwijk.
- × *B. pseudotriquetrum* Schwägr. Texel, Rozenwater, bij Zandvoort.
- × *B. roseum* Schreb. Bloemendaal, Overveen, Noordwijkerhout.
- B. capillare* Hedw. Geheel Kennemerland (talrijk), Wassenaar, Lisse, Naaldwijk, Walcheren. Ontbreekt op de eil.
- × *B. neodamense* Itzigs. — Texel, Zandvoort, Wassen.
- B. caespiticiu*m L. Eilanden behalve Rottum en zeer algemeen over de geheele duinstreek; een der talrijkste ook op de hoogere plaatsen.
- B. erythrocarpon* Schwaegr. Bergerbosch, Texel.
- B. argenteum* L. Texel, Vlieland, Ameland, en verder langs de geheele duinstreek, algemeen.
- × + *Meesia uliginosa* Hedw. Duinvallei bij Zandvoort, zeldzaam.
- × *Aulacomnion palustre* Schwagr. Schapend. bij Bloemendaal, Noordwijkerhout, Texel.
- A. androgynum* Schwaegr. 's Hage, Noordwijk, Noordwijkerhout, Westland.
- Bartramia pomiformis* Hedw. Velsen, Aardenhout, Hilleg.; door mij echter aldaar nog niet terug gevonden, dus zeker niet talrijk. Walcheren.
- × *B. fontana* Brid. Texel.
- × *Catascopium nigrum* Brid. Langeveld b. Noordwijkerhout.
- Racomitrium canescens* Brid. Allerwege algemeen; een der talrijkst voorkomende mossen op de duinen.

- β. prolixum* B. et S. Hillegom, Katwijk, Scheveningen, Schouwen.
- γ. ericoides* B. et S. Keukenduin en Boekenrode bij Bennebroek, Bakkershagen.
- R. lanuginosum* *Brid.* Texel.
- Grimmia pulvinata* *Hook et Tayl.* Texel, Terschelling, Ameland, Schiermonn., en verder langs de geheele duinstreek op daken, boomen enz.
- Orthotrichum anomalum.* *Hedw.* Haarlem. Niet op duingrond.
- O. affine* *Schrad.* Hillegom, Haarlem, Westland, in Kennemerland zeer algemeen.
- O. fastigiatum.* *Bruch.* Zandvoortsche straatweg.
- O. speciosum* *N. ab. Es.* Bloemendaal, Noordwijkerhout.
- O. coarctatum* *P.B.* Bloemendaal.
- O. crispum* *Hedw.* Bergen, Bloemendaal, Hillegom.
- O. crispulum* *Hornsch.* Bergen, Bloemendaal.
- O. stramineum* *Hornsch.* Bergen, Bloemendaal, Noordwijk.
- O. diaphanum* *Schrad.* Vlieland, Haarlemmerh. talrijk, Westland, Bloemendaal, Katwijk.
- O. Lyellii* *Hook et Tayl.* Katwijk, Noordwijk, Noordwijkerh.
- O. leiocarpum* B. et S. Bloemendaal, Berkenrode, Katwijk, Wassenaar.
- O. Jutlandicum* *Brid.* Haarlem, Noordwijk, Walcheren, *Zygodon viridissimus* *Brid.* Velsen, Bloemendaal (talrijk), Noordwijk, Walcheren.
- Encalypta streptocarpa* *Hedw.* Duinhelling van Duinendaal onder Bloemendaal.
- Barbula ruralis*** *Hedw.* Texel, Vlieland, Ameland. — Op alle duinen van Holland en Zeeland, de algemeenste mossoort.
- B. laevipila* *Br. et. S.* Zeer algemeen in Kennemerland langs de wegen en in de duinen. Westland.
- B. muralis* *Timm.* Allerwege algemeen.
- B. subulata* *Brid.* Texel, Vlieland, Ameland, Schiermonnikoog, Kennemerland algemeen, Westland, Walcheren.
- B. convoluta* *Hedw.* Katwijk, Noordwijk, Wassenaar.

- B. fallax Hedw.* Zandvoort.  
*B. unguiculata Hedw.* Westland  
*B. inclinata Schwaeagr.* Bloemendaal, Wassenaar, Lisse.  
*B. tortuosa Web. et Mohr.* Noordwijk.  
 + *Trichostomum limosum D. et Mb.* Texel, Duin-  
     vallei zeldzaam.  
 + *T. flavo-virens Bruch.* Vlieland zeldzaam.  
 + *Distichium inclinatum B. et Sch.* Zandvoort,  
     Noordwijk, Katwijk, Wassenaar, Scheveningen.  
*Didymodon rubellus B. et Sch.* Bloemendaal, Noordwijk.  
*Ceratodon purpureus Brid.* Texel, Vlieland, Terschelling,  
     Ameland. Hollandsche en Zeeuwsche duinen algemeen.  
*Dicranum undulatum Turn.* Walchersche duinen.  
*D. scoparium Hedw.* Zeer algemeen op beschaduwde plaatsen.  
     Texel, Vlieland, Terschelling, Ameland, Santpoort —  
     Bloemendaal, Overveen, Hillegom, Westland, Wal-  
     chersche duinen.  
     β. *orthophyllum* Brid. Haarlemsche en Walchersche  
     duinen.  
*D. congestum Brid.* Ameland, Hillegom, Noordwijkerh.  
 × *D. palustre Brid.* Texel, Schouwen.  
*D. heteromallum Hedw.* Texel, zeer algem. op de Hollandsche  
     en Zeeuwsche duinen, tot op de hoogste punten.  
*D. cerviculatum Hedw.* Noordwijk.  
*Campylopus fragilis B. et Sch.* Berger en Haagsche  
     Bosch.  
*Leucobryum vulgare Hpe.* Berger Bosch.  
*Weisia viridula Brid.* Bij Bloemendaal, Brouwerskolk.  
*W. cirrhata Hedw.* Zeer algemeen in de omstreken van  
     Haarlem.  
 × *Pottia Heimii Br. et Sch.* Katwijk.  
 × *P. eustoma Ehrh.* Westland.  
 × *Physcomitrium pyriforme Br. et Sch.* Bij Haar-  
     lem onder Bentveld en Overveen, Katwijk.  
 × *Funaria hygrometrica Hedw.* Eilanden behalve  
     Vlieland. Zeer veelvuldig in Kennemerland.



*β. patula* *In et Sch.* Overveen.

*Fissidens adianthoides* *Hedw.* Texel, Bloemendaal,  
Bentveld, Noordwijkerhout, Wassenaar.

× *Sphagnum cymbifolium* *Ehrh.* Texel, Ameland.  
*δ. pycnocladum* *Mort.* Haagsche Bosch.

× *S. squarrosum* *Pers.* Vlieland.

× *S. compactum* *Brid.* Texel.

× *S. molle* *Sulliv.* Texel.

× *S. subsecundum* *Nees.* Texel.

× *S. acutifolium* *Ehrh.* Texel.

× *S. rubellum* *Wils.* Texel.

× *S. capillifolium* *Ehrh.* Texel.

*β. tenue.* Haagsche Bosch.

× *Pleuridium subulatum* *Br. et S.* Westland.

× *Phascum cuspidatum* *Schreb.* Westland.

#### Hepaticae.

× *Riccia crystallina* *L.* Middenduyn bij Overveen,  
Bentveld.

× *R. glauca* *L.* Wassenaar, Westland

× *Preissia commutata* *Nees.* Noordwijkerh., Zandv.

× *Marchantia polymorpha* *L.* Texel, Bloemendaal,  
Velsen, Boekenrode, Westland.

*Metzgeria furcata* *Nees.* Kennemerland algemeen. Westland.

*β. gemmifera.* Leiduin bij Bennebroek.

× *Aneura multifida* *Dum.* Texel, Katwijk, Noordwijk.

× *A. pinguis* *Dum.* Texel, Westland.

× *Pellia epiphylla* *Nees.* Vlieland, Aardenhout, Zand-  
voort, Noordwijkerhout.

× *Blasia pusilla* *L.* Westland.

× *Fossombronia pusilla* *Nees.* Vlieland.

*Frullania Tamarisci* *Nees.* In Kennemerland algemeen,  
Westland.

*F. dilatata* *Nees.* *β. microphylla.* Aardenh., Westl.

*Madotheca platyphylla* *Dum.* Velsen, Wassenaar, Bloemendaal,  
Aardenhout, Mariënbosch bij Vogelenzang, Wassenaar,  
Walchersche duinen. In Kennemerland algemeen.

*Radula complanata* Dum. Bij Haarlem, Westland.

× *Calypogeia Trichomanis* Cda.  $\alpha$ . communis. Haagsche Bosch.

× *Lophocolea heterophylla* Nees. Haarlem, Walcheren.

× *L. bidentata* Nees. Bloemendaal, Haarlemmerh., Vogelenzang  
(talrijk), Zandvoort, Haagsche Bosch, Westland, Walcheren.

*Jungermania bicuspidata* L. Bloemendaal, Noordwijk, Haagsche Bosch.

*J. divaricata* E. Bot.  $\beta$ . filiformis Nees. Walchersche duinen.

*J. Starkii* Funck. Noordwijkerhout.

*J. barbata* Schreb.  $\gamma$ . quinquedentata Nees. Aardenhout, Noordwijk.

*J. intermedia* Ldbg.  $\beta$ . major Nees. Walchersche Duinen.

*J. excisa* Dicks. Heemskerk, Noordwijkerhout.

#### Characeae.

× *Chara fragilis* Desv. Rozewater bij Velsen (?).

× *C. vulgaris* Wallr. Loosduinen, Alkmaar — Bergen.

× *C. aculeolata* Kg. Waalsdorp.

× *C. hispida* L. Loosduinen.

× *C. crinita* Wallr. Alkmaar — Bergen.

#### Lichenes.

*Usnea barbata* Fr. Boomstammen. Westland.

+ *Usnea articulata* Hoffm. Op het zand der duinen, Kennemerland, Wassenaar, Walcheren.

+ *Evernia divaricata* Ach. Op het zand der duinen. Waalsdorp.

*E. prunastri* Ach. Aan boomstammen en op den grond. Al de eilanden, Kennemerland, Katwijk, Monster, Walcheren.

*E. furfuracea* Mann. Boomstammen. Waalsdorp.

*Ramalina fraxinea* Schaer. Var. a. ampliata. { Aan boomst.  
b. fastigiata. { Haarl., Texel.

*R. furinacea* Schaer. Texel, Vlieland, Terschelling, Ameland.  
Schiermonnikoog, op *Salix repens*.

- R. pollinaria* Ach. Schuttingen, palen en boomstammen. Haarlem, Lisse, Loosduinen.
- Cetraria aculeata* Fr. Op den grond in de duinstreken. Eilanden behalve Rottum. Wassenaar, Walcheren, Kennemerland.
- Peltigera canina* Hoffm. Al de eilanden, en de geheele duinstreek op den grond, algemeen.
- P. polydactyla* Flörke. Op den grond. Kennemerl., Wassenaar.
- Parmelia perlata* Ach. Boomstammen. Haarlem, Westland.
- P. saxatilis* Ach. Boomstammen enz. Kennemerl. algemeen, Haagsche Bosch, Westland, Ameland.
- P. physodes* Ach. Boomstammen en op het zand. Bloemendaal. Wassenaar. Talrijk op de duinen van Kennemerland.
- P. acetabulum* Fr. Bloemendaal algemeen. Aan boomstammen.
- P. olivacea* Ach. Bloemendaal algemeen. Vooral op berken in de duinboschjes, Westland.
- P. caperata* Ach. Bloemendaal, Westland op boomen.
- P. parietina* Duf. Allerwege.  
      $\beta$ . *laciniosa* Fr. Scheveningen.  
      $\epsilon$ . *candelaria* Fr. Westland.  
      $\xi$ . *citrinella* Fr. Westland.
- Physcia ciliaris* Ach. Aan stammen en takken. Allerwege.
- P. pulverulenta* Ach.  $\alpha$ . *allochroa*. Kennemerland. Boomstammen.  
      $c$ . *grisea*. Scheveningen.
- P. stellaris* Ach. et Varietates. Schiermonnikoog. Verder alleen op het vasteland op boomstammen. In Kennemerland zeer algemeen.
- P. obscura* Ehrh. Boomstammen enz. Westland.
- Placodinn lentigera* Ach. Op den grond in de duinen. Haarlem, Sandpoort, Schapenduinen.
- P. murorum* Ach. *lobulata*. Haarlem?
- Patellaria pallescens* Fr. Westland  $\beta$ . *corticola*.
- P. subfusca* Ach. Boomstammen enz. Kennemerland, Westland  
      $\beta$ . *crenulata* Overveen.

- P. albella* Fr. Boomstammen enz. Kennemeland, Westland.  
*P. atra* Ach. Muren enz. Kennemerland, Westland op een steen.  
*P. luteo-alba* Schaer.  $\beta$ . holocarpa. Heemstede?  
*P. vitellina* Ach. Planken enz. Westland.  
*P. aurantiaca* Fingerh. Boomstammen. Haarlem.  
*P. cerina* Ach. Boomstammen, Scheveningen. Westland.  
*P. haematites* Chaub. Boomstammen, Westland.  
*P. ferruginea* Fr. Boomstammen, Domburg.  
*P. scruposa* Sommerf. Algemeen op het duinzand in Kennemerland en onder Wassen.  $\beta$ . bryophila Bloemendaal.  
*Thelotrema lepadinum* Ach. Boomstammen, Haarlemmerhout.  
*Cladonia alciornis* Flörke. Eilanden behalve Schiermonn. en Rottum. Op het zand der duinen. Zeer algemeen in Kennemerland, Zuidholland en Walcheren. Een der algemeenste Lichenes.  
*C. pyxidata* Fr. Op den grond, boomstronken enz., op meer beschaduwde plaatsen dan de vorige. doch zeer algem. Eilanden behalve Rottum. Al de duinen van het vasteland.  
*C. fimbriata* Fr. Haarlem, Haagsche Bosch, Walcheren. Op oude boomstammen en op den grond.  
*C. furcata* Sommerf. et Varietates. Allerwege op het zand der duinen  
*C. rangiferina* Hoffm. Allerwege op het zand der duinen behalve op Rottum.  
*C. cornucopioides* Fr. Op Texel.  
*Biatora sphaeroides* Schaer. Boomst. en op den grond  
     b. *effusa* Haagsche Bosch.  
     d. *vernalis* Haarlemsche duinen.  
*B. luteola* Fr. Boomst. Haarlem.  
*Lecidea canescens* Ach. Boomst. enz. Kennemerland.  
*L. vesicularis* Ach. Op den grond in de duinen. — Velsen, Scheveningen.  
*L. premnea* Ach. Boomst., Walcheren, Naaldwijk.  
*L. parasema* Fr. Boomst. bij 's Hage.

- L. enteroleuca* Fr. Boomst. Loosduinen.  
*L. sabuletorum* Fr. Op den grond op mossen enz. Overveen,  
 Zorgvliet.  
*Opegrapha varia* Pers. Boomschors Westland  $\beta$ . notha,  
 Overveen.  
*O. atra* Pers. Boomschors, Kennemerland, Westland.  
*O. scripta* Ach. Boomschors, Haarlemmerhout, Westland.  
*Lecanactis lyncea* Fr. Boomschors. Haagsche Bosch.  
*Coniocarpon cinnabarinum* DC. Boomschors. Haagsche Bosch.  
*Calicium trichiale* Ach. Boomschors. Haagsche Bosch.  
*Pertusaria communis* DC. Haarlem, Westland.  
*P. leioplaca* Schaer. Domburg op boomst.  
*Segestrella vermicellifera* Fr. Boomst. Haagsche Bosch.  
*Stigmatidium crassum* Dub. Boomst. Haagsche Bosch.  
*Verrucaria rupestris* b. calciseda. Op een steen  
 in de duinen van Zeerust (Bennebroek).  
*V. alba* Schrad. Boomst. Haarl. Bosch.  
*V. epidermidis* Fr. Boomstammen. Haarlemmerhout.  
*V. punctiformis* Pers. Op Berken, Haarlemmerhout.

#### *Byssaceae.*

#### *Collemaceae.*

- Leptogium atrocoeruleum* Schaer. Op den grond in vochtige  
 duinpannen en op mossen, langs de hellingen der duinen.  
 In Kennemerland zeer algemeen en kennelijk als  
 donkere plekken tusschen het mos.

Voorts is nog vermeld:

- Collema pulposum* Bernh. (Duin bij Haarlem).

#### *Fungi.*

#### *Hymenomyces.*

#### *Agaricini*

#### *Amanita.*

- Agaricus phalloides* Fr. Kennemerland, Binnenduyn algemeen,  
 Naaldwijk, Walcheren.

- A. muscarius* L. Kennemerland en Buitenduin niet algemeen, doch op sommige plaatsen talrijk. Noordwijk, Westland, Walcheren.
- A. Mappa* Batsch. Haarlemmerhout, Westland.
- A. rubescens* Fr. Kennemerl., Binnenduin, Haarlemmerh. vrij algemeen.
- + *A. lenticularis* Lasch. Onder beukenboomen in 't gras zeldz. Elswout bij Overveen. Zie Flora. Bat. XIV, 1100.
- A. vaginatus* Bull. Bentveld, Westland.

#### Lepiota.

- A. procerus* Scop. Texel, Buiten- en binnenduinen verspreid, Callandsoog, Petten, Kennembinnenduinen veel, Noordwijk, Westland, Walcheren.
- A. rachodes* Vitt. Wassenaar.
- A. excoriatus* Schaeff. Westland.
- A. clypeolarius* Fr. Algemeen op de duinen van Overveen — Bloemendaal onder dennen en andere boomen (landzijde). Aug.—November.
- A. cristatus* Fr. Talrijk op graspaden. Overveen en Bloemendaal.
- A. cepaestipes* Sow. Broeibak, Bloemendaal.
- A. amianthinus* Scop. Binnenduinen en O. rand der buitenduinen van Bloemendaal, Overveen en Heemstede. Talrijk tot November.
- A. seminudus* Lasch. (Haarlem) zeldzaam.

#### Armillaria.

- A. melleus* Vahl. Velsen—Bloemendaal—Heemstede—Haarlem, overal talrijk, in 1868 en 1870. Tijd zeer veranderlijk. Westland.
- A. laqueatus* Fr. Groenendaal bij Heemstede, zeldzaam.
- A. mucidus* Schrad. Haarlemmerhout, Elswout bij Overveen, Haagsche Bosch, Bloemendaal.

#### Tricholoma.

- A. equestris* L. Naaldenveld onder Bloemendaal.
- A. rutilans* Schaeff. Bloemendaal en Overveen, Binnenduin van

Groenendaal verspreid, veelvuldig, doch niet gezellig,  
Velsen.

*A. variegatus* Scop. Westland. Waarschijnlijk slechts een  
var. van de vorige.

*A. Columbetta* Fr. (Haarlem).

*A. imbricatus* Fr. Elswout (Overveen) gezellig onder dennen.  
Westland.

+ *A. vaccinus* Pers. Bloemendaal onder dennen.

*A. terreus* Schaeff. Zeer algemeen op de duinen van Bloemendaal en Overveen, vooral onder dennen. Westland.  
*β. argyraceus* Bull. Duinenberg bij Velsen.

+ *α. chrysites* Fries. Duinenberg bij Velsen.

*A. saponaceus* Fr. Overveen, op Duinvliet gezellig.

*A. atrocinerus* Pers. (Haarlem).

*A. sudus* (Fr.) (Haarlem).

*A. sulfureus* Bull. Overveen en Bloemendaal, hier en daar  
verspreid, eenzaam. Ook in October en in Mei 1869.  
Westland.

+ *A. jonides* Bull. Overveen onder dennen. (Vaart en Duin  
en Belvédère). Hier en daar talrijk (Fries Ep. 41).

+ *A. graveolens* Pers. Velserb. in het bosch op het gazon. Mei  
1871. Klooster onder Schoten, Mei 1871. (Fr. Ep. 44).

+ *A. arcuatus* Bull. In bosschen eenzaam. Duinenberg (Velsen) en Meerenberg (Heemstede). October 1871 (Fr.  
Ep., 46) Westland.

*A. albus* Fr. Vogelenzang, Schapenduin bij Bloemendaal.  
Westland.

+ *A. leucocephalus* Krombh. (Stipite c a v o etc.) (Ep. p. 47.)  
Lindenheuvel (Bloemendaal, October 1871).

*A. personatus* Fr. Westland.

*A. nudus* Bull. Velsen, Bloemendaal, Overveen, Heemstede  
veel, Westland.

+ *A. cinerascens* Bull. (Ep. 49). Onder dennen; Heerenduin  
October 1868.

+ *A. melaleucus* Pers.. Overveen en Bloemend. bij Haarlem.

*A. brevipes* Bull. Overveen onder eiken hakhout. Westland.

*A. glauco-nitens* Batsch. (Haarlem).

## Clitocybe.

- A. nebularis* Batsch. Bloemendaal en Overveen, zeer talrijk en gezellig, Binnenduin, Heemstede, Westland.
- A. odoratus* Bull. Velsen, Bloemendaal, Overveen, Meerenberg, (Heemstede) onder een spar. Talrijk.
- A. phyllophilus* Fr. Veel op open plaatsen in de duinen van Bloemendaal.
- A. maximus* Fl. Wett. Westland.
- A. infundibuliformis* L. Bloemend., Westland. Talr.
- A. gilvus* Pers. Elswout (Overveen), Heerenduin (Velsen).
- A. flaccidus* Sow. Elswout en Belvédère, Neethof (Bloemend.) Meerenberg (Heemstede), Westland.
- A. Catinus* Fr. In een bosch op gazon. Elswout, (Overveen), Oct. 1871. Een exempl. (Ep. 72) Westland.
- A. cyathiformis* Bull. Heemstede, Westland, Meerenberg (Bloemendaal).
- A. suaveolens* Schum. Bloemendaal, Overveen, Heemstederbinnenduin. Talrijk
- A. fragrans* Sow. Saxenburg (Bloemendaal).
- A. laccatus* Scop. et var. a. b. c. d. Algemeen op de duinen bij Haarlem. Var. a, d. Westland.
- A. tortilis* Bolt. Heerenduin (Velsen), Westland.

## Collybia.

- A. velutipes* Curt. Op vele plaatsen rondom Haarlem en in de duinen. Ook in Februari 1870, Westland.
- A. dryophilus* Bull. Haarlemmerhout, Haagsche Bosch.
- A. erythropus* Pers. (Rabenh. D. Krypt. Fl. 532) Haarlemmerhout.
- + *A. acervatus* Fries. Pileo convexo explanato viscido umbonato hygrophano, stipite fistuloso basi incrassato radicato tomentoso nudo rufo lamell. liberis linear. confertissim. albis. Verg. Ep. 92. Meerenberg bij Heemstede, October 1871.
- A. luridus* Pers. Meerenberg bij Heemstede onder *Abies excelsa*, zeer talrijk.



## Mycena.

- A. purus* Pers. Vogelenzang, Bloemendaal, hier en daar talrijk, Westland.  
*A. excisus* Lasch. (Haarlem).  
*A. galericulatus* Scop. Algemeen op de duinen bij Haarlem, meest in het hakhout. Westland.  
*A. polygrammus* Bull. Evenals als de vorige en ook zeer talrijk.  
*A. dissiliens* Bolt. (Haarlem).  
*A. clavicularis* Fr. (Haarlem).  
*A. corticola* Schum. Westland.  
*A. hyemalis* Osb. Westland.

## Omphalia.

- A. pyxidatus* Bull. Veelvuldig op den oostelijken rand der duinen van Overveen en Bloemendaal. Westland.  
*A. hepaticus* Batsch. Noordwijkerhout.  
*A. setipes* Fr. (Haarlem).

## Pleurotus.

- A. corticatus* Fr. Westland.  
*A. dryinus* Pers. Westland.  
*A. ulmarius* Bull. Westland.  
*A. ostreatus* Jacq. Westland.  
*A. salignus* Pers. Haarlem.  
*A. tremulus* Schaeff. (Haarlem)  
*A. applicatus* Batsch. Westland.  
*A. perpusillus* Fr. Bloemendaal, Westland.

## Volvaria.

- A. volvaceus* Bull. Westland.  
*A. speciosus* Fr. Westland.

## Pluteus.

- A. cervinus* Schaeff. Westland.

## Entoloma.

- A. rhodopolius* Fr. Westland.

## Leptonia.

*A. anatinus* Lasch. Westland.

## Pholiota.

*A. aurivellus* Batsch. Haarlemmerhout, Westland.

*A. squarrosus* Mull. Haarlemmerh., Westl., Haagsche Bosch.

*A. mutabilis* Schaeff. (Haarlem), Westland.

## Eccilia.

*A. atrides* Lasch. Voorne.

## Hebeloma.

*A. lanuginosus* Fr. Kennemerland op zandgrond. Petterduin.

*A. maritimus* Fr. Voorne.

*A. rimosus* Bull. Haarlemmerhont.

*A. auricomus* Batsch. Voorne.

*A. geophyllus* Sow. Meerenberg bij Heemstede.

+ *A. sinuosus* Bull. (Ep. 178). Bloemendaal, Brouwerskolk,  
Bentveld, Oct. 1867, 1871, ook in Januari 1872.

*A. fastibilis* Pers. Bloemendaal talrijk. October, November,  
ook in Mei.

+ *A. petiginosus* Fr. (Ep. 180). Op een zandpaadje; Meeren-  
berg (Heemstede), October.

+ *A. sinapizans* Paul. Belvédère (Overveen) October.

*A. crustuliniformis* Bull. Bloemend., Overveen, Bin-  
nenduinen van Heemstede.

## Flammula.

*A. lentus* Pers. Naaldwijk.

## Crepidotus.

*A. variabilis* Pers. Staalduin.

*A. depluens* Batsch. (Haarlem).

## Psalliota.

*Agaricus campestris* L. In Kennemerland zeer algem.; ook veel  
in bosschen. Op de toppen van de duinen achter

Elswont talrijk, November 1870. Duinen bij Petten talrijk.

a. *praticola* Vitt. Naaldwijk

b. *vaporarius* Krombh. Boekenrode.

c. *silvicola* Vitt. Naaldwijk.

*A. villaticus* Brond. Elswoutslaan bij Overveen.

#### *Stropharia.*

*A. aeruginosus* Curt. Vogelenzang, Heerenduin (Velsen); Haarlemmerhout talrijk. Westland.

*A. semiglobatus* Batsch. Westland.

#### *Hypophoma.*

*A. sublateritius* Schaeff. Groenend. (Heemstede), Lisse.

*A. fascicularis* Huds. Algemeen in Kennemerland. Westland.

*A. lacrymabundus* Fr. Westland.

*A. velutinus* Pers. Westland.

#### *Psilocybe.*

*A. spadiceus* Schaeff. (Haarlem).

*A. bullaceus* Bull. Noordwijk a/z.

*A. atrorufus* Schaeff. Noordwijk.

*A. callosus* Fr. Naaldwijk.

#### *Psathyra.*

*A. corrugis* Pers.. Groenendaal (Heemstede).

#### *Panaeolus.*

*A. campanulatus* L. Duinvlakte, Segveld (Vogelenzang) op koemest, Westland.

*A. acuminatus* Fr. Westland.

#### *Psathyrella.*

*A. disseminatus* Pers. Westland.

#### *Coprinus.*

*Coprinus comatus* Fl. Dan. Bloemend., Haarlemmerh.

- C. ovatus* *Schaeff.* Heerenduin (Velsen), Westland.  
*C. atramentarius* *Bull.* Haarlemmerhout, Westland.  
*C. niveus* *Pers.* Haarlemmerhout op paardenmest.  
*C. micaceus* *L.* Overveen, Westland.  
*C. Digitalis* *Batsch.* Bloemendaalsche Bosch.  
*C. lagopus* *Fr.* Westland.  
*C. radiatus* *Bolt.* Westland.  
*C. stercoreus* *Scop.* Westland.  
*C. plicatilis* *Curt.* Westland.

#### Cortinarius.

- Cortinarius subpurpurascens* *Batsch.* Haarlem.  
*C. collinitus* *Fr.* Haagsche Bosch, Walcheren.  
*C. azureus* *Krbh.* (Haarlem).  
*C. cinnamomeus* *Fr.* Westland.  
 + *C. raphanoides* *Fr.* (Ep. 290). Elswout, (Overveen). October 1868.  
 + *C. gentilis* *Fr.* b. *glandicolor* (Rabenh. 492), Schapenduin. bij Bloemendaal. October.  
 + *C. evernius* *Fr.* Elswout onder een doornheg. (Ep. 294).  
 + *C. bivelus* *Fr.* (Ep. 292.) Elswout, in een boschje talrijk. October.  
*C. subferrugineus* *Batsch.* Westland.

#### Paxillus.

- Paxillus involutus* (Batsch) *Fr.* Elswout (Overv.), Castricum, Bloemendaal, Westland.  
*P. atrotomentosus* (Batsch) *Fr.* Overveen — Bloemendaal, veel.

#### Gomphidius.

- Gomphidius glutinosus* *Schaeff.* Bloemendaal — Overveen, Heemstede talrijk.  
*G. viscidus* (L.) *Fr.* Bloemendaal — Overveen, Vogelenz. Talrijk.

#### Hygrophorus.

- Hygrophorus puspurascens* *Fr.* (Haarlem).  
*H. hypothejus* *Fr.* Schapenduin en Neethof bij Bloemend.

- H. pratensis* (Pers.) Fr. Westland.  
*H. virgineus* (Jacq.) Fr. Westland.  
*H. niveus* (Scop.) Fr. Westland.  
*H. coccineus* (Schaeff.) Fr. Westland.  
*H. miniatus* Fr. Haarlem, Westland.  
*H. conicus* (Scop.) Fr. In vochtige vlakten met *Calamagrostis*  
 en *Salix repens* begroeid, in de duinen van Callands-  
 oog en Petten en in de Heerenduinen bij Velsen zeer  
 talrijk. — Westland.  
*H. chlorophanus* Fr. Westland.  
*H. psittacinus* (Schaeff.) Fr. Westland.

#### Lactarius.

- Lactarius torminosus* Fr. Bloemendaal, Castricum, Santpoort,  
 Westland.  
*L. turpis* Fr. Westland.  
*L. controversus* Fr. Groenendaal en Meerenberg bij  
 Heemstede.  
 + *L. pubescens* Krombh. (Ep. 335.) Heerenduin en Elswout.  
 Augustus, September.  
*L. insulsus* Fr. Heerenduinen, Schapenduinen bij Bloemendaal,  
 Overveen, Berkenrode, Heemstede, talrijk op duin-  
 vlakten.  
*L. zonarius* Fr. Haarlemsche duinkant, Westland.  
*L. blennius* Fr. Velsen, Bloemendaal, Overveen, Haarlemmerh.  
 veel, Noordwijkerhout.  
*L. uvidus* Fr. (Haarlem).  
*L. piperatus* Scop. Haarlemmerhout algemeen, Westland.  
*L. deliciosus* Fr. Velsen, Bloemendaal, Santpoort, Overveen.  
*L. theiogalus* Fr. Westland.  
*L. quietus* Fr. Westland.  
*L. aurantiacus* Fr. (Haarlem.)  
*L. subdulcis* Fr. Bloemendaal — Santpoort zeer talrijk, Haar-  
 lemmerhout.  
 + *L. camphoratus* Bull. Bloemend. Nov. 1868. (Ep. 346).  
*L. rufus* Fr. Neethof bij Bloemendaal.

## Russula.

- Russula nigricans* (Bull.) Haarlemmerhout.  
*R. furcata* Pers. Meerenberg bij Heemstede.  
 + *R. vesca* Fr. Belvédère (Overveen) onder dennen. Nov.  
     1871. (Ep. 352.) `   
*R. rubra* Fr. (Haarlem).  
*R. Linnaei* Fr. Bloemendaal.  
*R. emetica* Fr. Schapenduin bij Bloemend., Haarlemmerhout  
     algemeen, Duinboschjes, Zeerust (Bennebroek).  
*R. fragilis* Pers. Westland.  
 + *R. foetens* Pers. (Ep. 395). Bosschen van Bloemendaal en  
     Overveen algemeen, Haarlemmerhout algemeen. Sep-  
     tember — November.  
*R. integra* Fr. Westland.

## Cantharellus.

- Cantharellus cibarius* Fr. Talrijk in den Haarl. Hout, Walcheren.  
*C. aurantiacus* Fr. Schapenduin (Bloemend.), Groenend. (Heem-  
     stede), — Westland.  
*C. muscigenus* Fr. (Haarlem).

## Marasmius.

- Marasmius urens* Fr. Haarlemmerhout.  
*M. Oreades* Fr. Texel. Overveen, Mariënbosch (Bentveld), Groe-  
     nendaal (Heemstede) talrijk. October.  
*M. argyropus* Fr. Velsen, Haagsche Bosch.  
*M. scorodonius* Fr. Westland.  
*M. Rotula* Fr. Westland.

## Lentinus.

- Lentinus tigrinus* Fr. Westland.

## Panus.

- Panus stipticus* Fr. Overveen, Berkenrode, Westland.

## Lenzites.

- Lenzites betulina* L. Kennemerland.  
*L. variegata* Fr. Eikenstammen, Vaart en Duin, Overveen.

*L. sepiaria* Fr. Westland.

*L. abietina* Fr. Westland.

### Polyporei.

#### Boletus

*Boletus luteus* L. Bergen — Schoorl, Bloemend. — Overveen,  
Haarlemmerhout. Talrijk in de duinbosschen, vooral  
aan den duinkant bij Velsen, Noordwijkerhout.

*B. flavidus* Fr. Bloemendaal. September.

*B. granulatus* L. Overveen.

*B. badius* Fr. Bergen, Haarlemmerh., Heemstede, Naaldwijk.

*B. piperatus* Bull. Noordwijkerhout.

*B. parasiticus* Bull. Haarlemmerhout.

*B. variegatus* Fr. Elswout (Overveen), Noordwijkerhout.

*B. chrysenteron* Bull. Westland.

*B. Subtomentosus* L. Santpoort, Haarlemmerhout, Vogelenzang.

*B. Satanas* Lenz. Vogelenzang, Schapenduin bij Bloemendaal,  
Groenend. (Heemstede), Noordwijkerhout.

*B. luridus* Schaeff. Haarlemmerhout.

*B. edulis* Bull. Haarlemmerhout, Haagsche Bosch, Overveen  
en Bloemend., Noordwijkerhout, Westland.

*B. scaber* Fr. Bergen, Groenend. (Heemstede). In hakhout,  
niet gezellig en niet zodevormend, maar  
altijd eenzaam.

*B. felleus* Bull. Haarlemmerh., Noordwijkerh., Westland.

*B. cyanescens* Bull. Westland.

+ *B. rufus* Pers. Castricum, Santpoort, (September, October)  
onder eiken hakhout.

#### Polyporus.

*Polyporus brumalis* Fr. Hillegom.

*P. perennis* Fr. (Haarlem), Walcheren.

*P. varius* Fr. Westland.

*P. nummularius* Bull. (Haarlem).

*P. frondosus* Fr. Haagsche Bosch.

*P. giganteus* Fr. Naaldwijk.

*P. sulfureus* Bull. Lindenheuvel (Bloemend.). Berkenr., Wassen.

- P. salignus* *Fr.* Westland.  
*P. tephroleucus* *Fr.* Duinkant bij 's Hage.  
*P. destructor* *Fr.* Haagsche Bosch.  
*P. croceus* *Fr.* Westland.  
*P. adustus* *Fr.* Westland.  
*P. hispidus* *Fr.* Westland.  
*P. fomentarius* *Fr.* Bloemend., Haagsche Bosch., Westl.  
*P. igniarius* *Fr.* Haarlemmerh., Vogelenzang, Wassenaar.  
*P. Ribis* *Fr.* Westland.  
*P. conchatus* *Fr.* Westland.  
*P. marginatus* *Fr.* Westland.  
+ *P. annosus* *Fr.* (Ep. 471.) Bij Haarlem.  
+ *P. populinus* *Fr.* (Ep. 472.) Bij Haarlem.  
*P. cryptarum* *Fr.* Staalduin.  
*P. hirsutus* *Fr.* Naaldwijk.  
*P. versicolor* *Fr.* Om Haarlem algemeen. Westland.  
*P. ferruginosus* *Fr.* Neethof bij Bloemendaal.  
*P. Medulla panis* *Fr.* Westland.  
*P. obducens* *Pers.* Westland.  
*P. vaporarius* *Fr.* Naaldwijk.

*Trametes suaveolens* *Fr.* Westland.

*Daëdalia quercina* *Pers.* Vogelenzang, Westland.

*Merulius Corium* *Fr.* Westland.

*M. molluscus* *Fr.* Naaldwijk.

*M. lacrymans* *Fr.* Haarlem, Westland, Overveen.

### Hydnei.

*Fistulina hepatica* *Fr.* Haarlemmerhout, Bloemend.,  
 Haagsche Bosch. In 1871 talrijk in de Overveensche  
 en Heemsteder duinstreken.

*Hydnum auriscalpium* *L.* Schapenduin (Bloemend.), Elswout  
 (Overveen), Groenend. (Heemstede) talrijk. Ook in  
 April.

*H. zonatum* *Batsch.* Saxenburg en Neethof onder Bloemendaal,  
 Oct. 1869 en 1870 onder eiken. (Ep. 509).



*H. farinaceum Pers.* Westland.

*Radulum quercinum Fr.* Westland.

*Sistotrema confluens Pers.* Naaldwijk.

*S. carneum Bon.* Naaldwijk.

### Thelephorei.

*Thelephora caryophyllea* Fr. Duinenberg (Velsen) onder dennen,  
Bloemendaal, Wassenaar, Staalduin, Overveen.

*T. palmata Fr.* Bloemendaal.

*T. terrestris Ehrh.* Westland.

*T. ferruginea Pers.* Naaldwijk.

*Stereum purpureum Pers.* Bloemend., Overveen, Westl.

*S. hirsutum W.* Overveen algemeen, Westland.

*S. rubiginosum Schrad.* Westland.

*S. tabacinum Fr.* (Haarlem).

+ *S. Pini* Fr. (Ep. 553.) Vogelenzang.

*Corticium lacteum Fr.* Westland.

*C. laeve Pers.* Wildhoef (Bloemend.), Westland.

*C. quercinum Pers.* Westland.

*Cyphella muscigena.* Pers. (Haarlem).

+ *C. galeuta* Fr. (Ep. 567.) Elswout (Overveen) Jan. 1869.

+ *C. muscicola* Fr. (Ep. 568.) Duinen, Overveen. Jan. 1869.  
*β. lutescens* Fr. Elswout, Januari 1869.

*C. ampla* Lév. Op doode takken van *populus monilifera*, Kraan-  
tjelek bij Overveen, Naaldenveld, Bloemendaal. No-  
vember, Maart.

*C. laeta Fr.* Naaldwijk.

### Clavariel.

+ *Clavaria flava* Fr. (Ep. 571.) Heerenduin bij Velsen.

*Clavaria fastigiata L.* Naaldwijk.

*C. muscoides L.* Elswout, (Overveen), Neethof, (Santpoort),  
Westland.

*C. coralloides L.* Vaart en Duin (Overveen), (Haarlem).

- C. cristata* Holmsk. Aardenhout, Neethof (Santpoort), (Haarl.)  
*C. rugosa* Bull. Haarlemmerduin.  
*C. pyxidata* Pers. (Haarlem).  
*C. abietina* Schum. Westland.  
*C. stricta* Pers. Haarlemmerhout, Naaldwijk.  
*C. argillacea* Fr. Naaldwijk.  
*C. contorta* Fr. Naaldwijk.

#### Tremellini.

- Calocera cornea* Fr. Westland.  
*Exidia glandulosa* Fr. Haarlem, Wassenaar, Westl  
*Tremella fimbriata* Pers. Westland.  
*T. foliacea* Pers. Westland.  
*T. mesenterica* Retz. Haarlemmerhout, Westland.  
*T. albida* Huds. Haagsche Bosch.

- Coryne sarcoïdes* Bon. Westland.

- Dacrymyces stillatus* Nees. Overveen.

#### Discomycetes.

#### Helvellacei.

- Morchella esculenta* Pers. Duinen van Bloemend. en omstreken  
veel, doch niet dikwijls gezellig. Meest aan de landzijde.  
*M. semi-libera* D.C. Achter het Meertje van Bloemen-  
daal. Mei.  
*M. patula* Pers. Naaldwijk.  
*Helvella crispa* Fr. Talrijk in de bosschen op de duinen van  
Velsen, Bloemendaal en Overveen.  
*H. lacunosa* Afz. Als voren.  
*Leotia lubrica* Pers. Schapenduin (Bloemendaal), Els-  
wout (Overveen).  
*Geoglossum glabrum* Pers. Santpoort, Neethof tusschen  
Hieracium Pilosella, (Haarlem), Westland.

#### Pezizei.

- Bulgaria inquinans* Fr. Velser Bosch., Haarlemmerh.,  
Naaldwijk.

*B. sarcoïdes* Fr. Elswout, Overveen, Westland, Haarlemmerhout.

*Ascobulus furfuraceus* Pers. Westland.

*Peziza Acetabulum* L. Overveen, Vogelenzang, Haarlemmerhout, (meerdere bijeen).

*P. Helvelloïdes* Fr. Bloemendaalsche duinen.

*P. macropus* Pers. Neethof bij Bloemendaal, zeldz.

*P. reticulata* Grev. Hondsholredijk.

*P. cochleata* Huds. Neethof, bij Bloemendaal, Belvédère bij Overveen, Berkenrode, Noordwijk. Oct.—Januari.

*P. alutacea* Pers. Elswout (Overveen), Staalduin.

*Peziza leporina* Batsch. (Haarlemmerhout)?

*P. onotica* Pers. Santpoort, Neethof, Meerenberg en Saxenburg bij Bloemendaal, Groenendaal bij Heemstede.

*P. aurantia* Fl. Dan. Neethof, Haagsche Bosch.

+ *P. repanda* Wahl. Op een iepenstam, op Boekenrode bij Haarlem. November 1870. (Rabenhorst p. 373).

*P. cerea* Sow. Westland.

*P. vesiculosa* Bull.

+ Var: *arenaria* L. Zeer talrijk op het duinzand, meest op de dorre toppen en hellingen van de landzijde. Overveen achter de Brouwerskolk en in het Heeren-duin bij Velsen.

*P. cupularis* L. Overveen, Naaldwijk.

*P. applanata* Fr. Westland.

*P. rutilans* Fr. Neethof bij Bloemend. veel, Westland.

*P. humosa* Fr. Westland.

*P. granulata* Bull. Westland.

*P. fascicularis* Alb. et Schw. (Haarlem).

*P. nigrella* Pers. Schapenduin (Bloemend.) Jan., Groenendaal (Heemstede), Maart. Onder sparren.

*P. hemisphaerica* Wigg. — Saxenburg en Neethof onder Bloemendaal, Westland.

*P. scutellata* L. Westland.

*P. virginea* Batsch. Boekenrode en Bloemendaal; in den winter.

*P. spirotricha* Oud. Naaldwijk.

- P. syringeae Wallr.* Naaldwijk.  
*P. villosa Pers.* Westland.  
*P. Porinaeformis DC.* Westland.  
 + *P. Buccina Pers.* (Rabenh. 351). Op een afgevallen takje  
     bij Haarlem. Nov. 1870.  
*P. aeruginosa Fl. Dan.* Westland.  
*P. citrina Batsch.* Westland.  
*P. lenticularis Bull.* Westland.  
*P. culmicola Desm.* Naaldwijk.  
*P. chrysocoma Bull.* Vaart en Duin Overveen.  
*P. caesia Pers.* Naaldwijk.  
*P. Rosae Pers.* Id.  
*P. luteola Fr.* Id.  
*P. infixa Wallr.* Id.  
*P. umbonata Pers.* Id.  
*P. dilutella Fries.* Id.  
*P. atrata Pers.* Id.  
*P. melaleuca Fr.* Id.  
*P. arenivaga Desm.* Hollandsche duinen.

#### Stictel.

*Naevia valvata Mont.* Hollandsche duinen.

Bij sommige der hier opgegeven Fungi is in den *Prod. Flor. Bat.* als groeiplaats Haarlem vermeld, zonder nadere aanwijzing der streck. Ik heb dit »Haarlem'' steeds tusschen haakjes geplaatst, om aan te duiden dat ik zelf ze daar niet heb gevonden, hoewel ik de groeiplaats daarom niet bepaald in twijfel trek. Dit laatste is steeds met een ? aangeduid.

---

# VERBETERINGEN.

|    |     |                                                      |   |              |   |
|----|-----|------------------------------------------------------|---|--------------|---|
| Bl | 365 | bij <i>Nymphaea alba</i> staat                       | + | lees         | × |
| „  | 365 | „ <i>Glaucium luteum</i> „                           | × | „            | + |
| „  | 375 | <i>Ononis repens</i> , moet in vette letters vermeld |   |              |   |
| „  | 376 | <i>Lotus corniculatus</i> „                          | „ | „            | „ |
| „  | 380 | <i>Pyrus communis</i> „                              | „ | gespatieërde | „ |
| „  | 380 | <i>P. Malus</i> „                                    | „ | „            | „ |
| „  | 402 | <i>Primula acaulis</i> „                             | „ | „            | „ |
| „  | 405 | <i>Empetrum nigrum</i> „                             | „ | „            | „ |